

Slovenska zveza na Švedskem

Cca 1 petina t.l. druge generacije Slovencev v Malmö Švedska, je prišla na piknik SKD Planika.

2013/06/08

Slovensko

Slovenska BLADET

Jesen/Hösten 2013

ISSN 2000-2173

Št./Nr 44 Letnik/Årgång 12

Slovenska riksförbundet i Sverige

S
I
O
V
E
N
S
K
A
B
L
A
D
E
T

S
I
O
V
E
N
S
K
O
G
L
A
S
I
L
O

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET

September 2013 Št. / Nr 44 Letnik / Årgång 12

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Članarina SZ

Slovensko GLASILO (2002) izhaja 4x letno v 560 izvodih

Naslovne fotografije / Uppslagsfoton: PIKNIK, mladi rod Slovencev v mestu Malmö, Planika; MIDSOMMAR, mladi rod v Köpingu, pomešan s starimi, Simon Gregorčič. Fotografije na zadnji strani / Sista sida: SEMESTER, mladi in stari iz društva Orfeum, na počitnicah pri Mali Nedelji; Göteborgski Slovenci navijajo za slovensko reprezentanco NK Krško, udeležencem pri Gothia Cup; SLOVENSKI VZPON, 2013. Foto: J. Myndel, A-M. Budja, O. Budja, A. Macuh, Z. Podvinski, M. Lajšič, T. in M. Jeram, A. Budja, Z. Bencek, J. in V. Tišler ter drugi. Izbor / Urväl: A. Budja

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji.

VSEBINA

INNEHÅLL

Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Društva	7	Föreningar
<i>Orfeum, Landskrona</i>	<i>7</i>	
<i>Ivan Cankar, Halmstad</i>	<i>14</i>	
<i>Slovenski DOM, Göteborg</i>	<i>14</i>	
<i>Planika, Malmö</i>	<i>19</i>	
<i>Simon Gregorčič, Köping</i>	<i>22</i>	
Vaša pisma	25	Era brev
Kultura	33	Kultur
Naša Cerkev	38	Vår Kyrka
Aktualno	43	Aktuellt
Naslovi	51	Adresser

Glavna in odgovorna urednica/izdajateljica — Huvudredaktör/Ansvarig utgivare:

Avguština Budja (Gusti)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko, Alojz Macuh

Tehnični urednik/Teknisk redaktör: Zvonimir Bencek

Naslov uredništva/Redaktionsadressen: Augustina Budja

Hantverkargatan 50

261 52 LANDSKRONA,

Tel. 0418– 269 26

E-post: budja@bredband.net

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. novembra 2013

Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 15 november 2013, adressen ovan

1. 7. 2013 JE POSTALA HRVAŠKA 28.ČLANICA EVROPSKE UNIJE

Evropska unija je dobila novo članico - kot 28. država se ji je točno opolnoči na 1. julij pridružila Hrvaška. Zgodovinski dogodek se je zgodil ob zvokih Ode radosti, ki so jo na osrednji proslavi na Trgu bana Jelačića v središču Zagreba izvedli simfoniki HRT in pevski zbori. Sinhronizirano so se ji pridružili tudi pevci iz drugih hrvaških mest, v katerih so še potekale proslave.

Na Trgu bana Jelačića se je zbralo okoli 20.000 državljanov. Dobrega vzdušja in zabave ni manjkalo, videti je bilo tako hrvaške kot zastave EU, nekateri izmed obiskovalcev pa so imeli obraze pobarvane v razpoznavne hrvaške rdeče-bele kvadratke. V multimedijem kulturno-zabavnem programu, ki je trajal do zgodnjih jutranjih ur, se je zvrstilo kar 681 izvajalcev, od hrvaških simfonikov do hip-hoperjev TBF.

'Vrnili ste Hrvaško tja, kamor spada - v srce Evrope'

Malo pred polnočjo je navzoče prvi nagovoril predsednik hrvaške vlade Zoran Milanović. "Hrvaška je država racionalnih ljudi, ki realno doživljajo sebe, svojo državo in njene naloge. Nikamor ne bežimo, ostajamo tukaj z novo odgovornostjo. Na nas je, da podamo roko državam v regiji pri čim hitrejšem sprejemanju evropskih kriterijev. Živela Hrvaška in živela Hrvaška v Evropi!" je dejal.

Pahor: Prelomen večer tudi za Slovenijo

Slovenska zveza na Švedskem pristrčno pozdravlja vstop Hrvaške med članice Evropske unije in želi vsem prijateljsko sobivanje! Uredništvo SG

Predsednik ima besedo

Dopusti so za nami. Upam, da ste vsi imeli priliko za oddih in ste si privoščili nekaj lepih dni, bodisi na morju ali pa kje na svežem zraku v gorah. Letošnje poletje nam je nudilo vse, kar smo si mogli želeli. Vreme nam je bilo naklonjeno, skorajda prevroče je bilo. Večkrat smo si zaželeli malo dežja za osvežitev. Tudi tukaj, v naši drugi domovini Švedski ni manjkalo vročine. Vsi ki so preživeli svoje počitnice na Švedskem, so bili zadovoljni z letošnjim poletjem. Narava poskrbi, da se človek lahko napolni z energijo in močjo, da bomo lažje preživljali drugi del letošnjega leta.

Upam, da ste se vsi tisti, ki ste odšli v Slovenijo, zdravi, zadovoljni in veseli vrnili nazaj na Švedsko. Dobrodošli nazaj, vam pa, ki odhajate na dopust sedaj ali v jesenskih dneh, pa želim srečno in varno pot. Če pogledamo delo in delovanje Slovenske zveze na Švedskem, je v polnem teku na področju društev. Omenil sem že v prejšnji številki Slovenskega GLASILA, da se trudimo, da obdržimo število članov nad številko tisoč, kajti takšno zahtevo imamo iz strani švedskih oblasti. Obljubil sem, da se bomo v vodstvu Slovenske zveze trudili, da bi bilo prav in pravično za vsakega slovenskega rojaka, ki je aktiven in drugače povezan s katerim od slovenskih društev na Švedskem.

Vabim in prosim vas, pridružite se in včlanite se v katerega slovenskih društev, javite se predsednikom društev, na telefon ali pa na mail naslov ki jih najdete na predzadnji strani Slovenskega Glasila in tako boste dobili vsa pojasnila in navodila delovanja društev in tudi Slovenske zveze.

Trudili se bomo, da ostanemo enotni, spoštljivi drug do drugega ter da ostanemo na ravni ohranjanja slovenske besede, kulture in navad ter povezovanja nas vseh po društvih in v Slovenski zvezi. Po lepem, vročem poletnem času tako prihajamo na čarobne jesenske dni, ki so tudi čudoviti. Vsak letni čas ima svoj čar in veselje za nas ljudi, zato ga izkoristimo in uživajmo, kolikor se da. Po vseh društvih se bodo na jesen razvijale razne aktivnosti, prireditve, srečanja in šolstvo. Zaželim vam veliko uspehov, moči in veselja pri slehernem delu in pri vsaki organizaciji. Vsem društvom želim uspešen začetek dela in ustvarjanja v jesenskih dneh!

Sedaj v tem času imamo tudi bogati športni del Slovenskih ekip, trenutno se odvija Atletika v Rusiji tudi tam imamo dobre športnike, ki navijamo zanje. Pred nami so rokometne tekme, ki se bodo odigrale po različnih krajih v Sloveniji. Trenutno se

igrajo prijateljske tekme v nogometu, ponosni smo lahko, kajti imamo res dobre športne ekipe v vseh panogah, ki se znajo boriti za Slovenijo.

Program dela Slov. zveze 2013

Jesenske prireditve v društvih in obletnice
November, jesenska konferenca Slovenske zveze
Oktoberske veselice po društvih
December, miklavževanje in silvestrovanje po društvih

OBVESTILO: Prevozi za Slovenijo

FRANK BUSS [http: www.frankbuss.net](http://www.frankbuss.net)

Potovanje za Slovenijo in Hrv. Zagreb

RESOR OCH PRISER

Stockholm - Nyköping - Norrköping - Linköping	Ljubljana/Zagreb T/R 2 200 SEK	Enkel 1 800 SEK
Jönköping - Ulricehamn - Borås	Ljubljana/Zagreb T/R 2 000 SEK	Enkel 1 400 SEK
Göteborg - Varberg - Halmstad	Ljubljana/Zagreb T/R 1 900 SEK	Enkel 1 300 SEK
Helsingborg - Landskrona - Malmö	Ljubljana/Zagreb T/R 1 800 SEK	Enkel 1 200 SEK
Köpenhamn (Copenhagen)	Ljubljana/Zagreb T/R 1 400 DKK	Enkel 1 100 DKK

* T/R = Tur/Retur

Rabatter

- Barn 0-2 år åker GRATIS utan egen sittplats
- Barn upp till 12 år erhåller 20%
RABATT

Adriatic Buss

KONTAKT

[http: www.adriaticbuss.com](http://www.adriaticbuss.com)

Stockholmsvägen 16

602 17 Norrköping

Telefon: 011-10 55 20; 011-10 55 45

Fax: 011-10 55 20

E-mail:

info@adriaticbuss.com

Potovanje z letalom .(naslovi)

www.adria.si

Skandinavija informacije.

Adria Airways Tings Gatan 2

256 56 Helsingborg

E-mail: a.cvitan@adria-airways.se

www.ryanair.com

Flyg från Stockholm Skavsta till Rijeka
444,00 kr

Predsednik Slovenske zveze, Alojz Macuh

Upravni odbor

Izvoljen na občnem zboru 23. marca 2013

Predsednik	Alojz Macuh Tel: 0221-185 44/070-600 30 92	Husta 8, 731 97 Köping E-mail: slovenska.riksforbundet@gmail.com
Podpredsenica	Ivanka Franseus Tel: 040-49 43 85	Ponnygatan 35, 212 35 Malmö E-mail: ivankafranseus@hotmail.com
Podpredsednik	Zvonko Bencek Tel: 073-945 67 75	Hantverkareg. 50, 261 52 Landskrona E-mail: zvonko@bredband.net
Blagajnik	Lado Lomsek Tel: 031-46 26 87	Stora Björn 33, 415 16 Göteborg E-mail: ladolomsek2@gmail.com
Tajnica	Marjana Ratajc Tel/fax: 031-52 82 96	Kavaljersgatan 28, 422 48 Hisingsbacka E-mail: marianne.ratajc@byggnads.se
Namestnica. bla.	Stefanija Berg Tel: 0418 - 102 13	Skiftesvägen 15/B, 261 53 Landskrona E-mail: stefanija.berg@bredband.net
Član UO	Jozef Ficko Tel: 040-18 75 64	Rantzowgatan 9 B, 212 21 Malmö E-mail: jozef.ficko@bredband.net
Mladinski ref.	Predlog: Suzana Macuh, dogovor na naslednjem občnem zboru!	
Slovensko Glasilo:	Augustina Budja Tel: 0418-269 26	Hantverkareg. 50, 261 52 Landskrona E-mail: budja@bredband.net

Nadzorni odbor in volilna komisija

	Jozef Ficko Tel: 0371-303 15	Rantzowgatan 9B, 212 21 Malmö E-mail: jozef.ficko@bredband.net
	Rudolf Ursic Tel: 016-14 45 49	Norregatan 9, 633 46 Eskilstuna E-mail: rudolf.ursic@globalnet.net
Aukt.revizor	Birgita Green Tel: 0418-44 66 17	Parkgatan 2, 261 31 Landskrona E-mail: birgita.green@mazars.se

V vednost vsem slovenskim društvom na Švedskem, Alojz Macuh

Povzemam besede rojaka iz mesta Malmö, Iva Likarja, ko pravi približno takole: Naše korenine so res pognale v Sloveniji, vendar so se pozneje močno zakoreninile na Švedskem, kar danes pri slovenskih izseljencih v tej deželi močno šteje.

Zame čisto osebno je bilo vedno težko ločiti med pojmom, kaj je izseljenstvo in kaj priseljenstvo, kdaj sem izseljenka, kdaj sem priseljenka. Ko me vprašajo, če se čutim Švedijo, je moj odgovor prilagojen trenutnemu stanju, kje se nahajam in kdo me vpraša. Ko sem na Švedskem, se čutim bolj Slovenko, ko pa sem v Sloveniji, me moja švedska plat bolj privlači. Velikokrat je tako. V glavnem pa vem, da sem oboje, priseljenka in izseljenka in da vse bolj postajam švedska Slovenka. Ljudje, ki smo vpeti v najrazličnejše emigracije, tudi znotraj slovenskega etničnega prostora, ne samo preko oceanov ali širom Evrope, smo seveda vedno oboje. Odšli smo, da bi prišli nekam drugam. Migranti najprej odhajamo in nato prihajamo.

Iz lastnih izkušenj sem uvidela, da je pomembno prisluhniti ljudem, ki imajo drugačne ali podobne izkušnje kot jaz sama. Že drugič sem se lotila pisanja avtobiografije, leta 2011 je izšla moja knjiga **Družinske podobe**, letos pa bo izšla še švedska različica z naslovom **Bilder ur mitt liv**. Zavestno sem se odločila za metodo, ko zgodovinsko snov črпам iz lastnega spomina na podlagi spominskih podob iz mojega življenja. Tudi ta knjiga bo nekakšna pripoved iz mojega življenja, moja zgodba, gledana z mojimi očmi. Tokrat bo objavljena v švedskem jeziku, da bo lažje dostopna drugi, tretji in naslednjim generacijam Slovencev na Švedskem, če jih bo kdaj karkoli zanimalo. Odločila sem se, da zapišem svoja doživetja, svoje

izkušnje, svoje poglede na življenje, ter bralcu predočim, kako videvam in definiram lastno identiteto. To bo podoba mojega sveta, ki sem ga imela priliko sama doživeti kot izseljenka, priseljenka, skratka kot migrantka, ena izmed mnogih.

Letos 1. junija pa sem ponovno postala prababica, tokrat je na svet privekal mali Melvin, sin vnuka Andrea Westerlunda in njegove Jennifer Gustavsson. Na Norveškem pa se je 24. avgusta rodil še

četrti pravnik, sin mojega vnuka Alexandra Westerlunda, mali Liam Alexander. To so še nekateri trdni dokazi, da smo nekateri Slovenci pognali svoje korenine na Švedskem, četudi so prvotno vzkliše v Sloveniji.

Tudi letos smo se odpeljali na jug v našo staro domovino, vendar je bilo poletje pošteno vroče, tako da smo se hitro vrnili v Landskrono, oziroma v Helsingborg. Tudi naša mama Angela je šla tokrat z nami nazaj na Švedsko, saj je bilo pri Mali Nedelji zares nevzdržno vroče. Naša mladina pa se je tokrat večinsko odločila, da se nastani v domačem hotelu Bioterme pri Mali Nedelji. Zaradi številčnosti, saj so povedli tudi nekaj švedskih prijateljev, doma pri mami na bregu ni bilo prostora za vse, predvsem nočitve bi bile problematične. Tako so si za 10 dni rezervirali blizu 30 postelj v hotelu s štirimi zvezdicami, za slabih 400 kron/oseba dnevno so imeli ves dan prost vstop v kopališče, dva dnevna obroka ter po želji savno ali bastu. Hrana je bila odlična, so povedali. Ob popoldnevih so naši turisti šli po nakupih, ob večerih

smo se dobivali pri mami na kavi in na kozarčku domačega rdečega vina. Včasih smo se odpeljali kam na skupno večerjo.

Skratka, imeli smo lep dopust, ki pa nam ga je 22. julija zmotila žalostna vest s Švedske, da je v Landskroni po hudi bolezni umrl komaj 49 let star Tommy Westerlund, oče mojih dveh vnukov, Alexandra in Andréa. Naš André je 1. junija dobil sina Melvina, Alexander pa 24. avgusta tudi sina Liama. Tako se

žalostni dogodki izmenjujejo z veselimi. Takšno je naše življenje...

Prva dopustnika, Poldi in Kerstin Karlin, ki sta v drugi polovici junija preživela nekaj prijetnih dni s teto Olgo in z babico, mamiko Angelo Budja pri Mali Nedelji.

Nato sta se naša mama Angela in Olga Budja odpravili na obisk k Ernestu in Anici Marasovima k Lenartu v Slovenskih Goricah. Bilo je to za vse navzoče majhno presenečenje, ki ga je spretna Anica hitro zapolnila s svojimi okusnimi »olupmi«.

Takole so ob dobrem kosilu uživali – Olga in mama Angela ter njen brat Lojzek Bohanec s sinom Borisom. Zakaj bi kuhali doma v tej vročini, je že boljše, ko ti postrežejo po naročilu. Verjetno je bil na krožniku dunajski zrezek s prilogo. Iz Ljubljane pa so ju obiskale sorodnice Ana Zvonka, Mimica in Eda Bohanec. Dekleta so odšla na kosilo v hotel Bioterme, za lučaj oddaljen od doma.

Tudi doma so se večkrat oglasili sosedovi in sorodniki: Mileva, Olga, Angela in Milena.

Elias med katten och mormor Angela; Annie firar med släkten sin 18-årsdag; Besök i Helsingborg: Möte med bekanta, Slovener vid Landskrona-Karnevalen; Besök vid Predjamski grad, Postojna

Samling på hotellet Biotherme, MN; I väntan på maten; Paret Gustavsson, Micke och Helene, som besöker Mala Nedelja för första gången, men inte sista, sa de...

Ett stort sällskap, nästan 30 pers från Sverige, vid matbordet på hotellet Biotherme, Mala Nedelja;

Familjen Kembro före avresan från Slovenien; Anne-Marie firar sin 45-års födelsedag; Samling till gemensam middag i St: Anton, Cerkevjak;

Največkrat smo se ob večerih našli doma pri mami, se pogovorili in tudi nasmejali

Na ladji s potovanja v Slovenijo

- *Pet generacij; Obe babici, Lenka in Helene ob straneh, mamica in očka druga z desne, dv dedka druga z leve, prababica Gusti in praprababica Angela z malim Melvinom*

En sista hälsning/ Zadnje slovo, Tommy Westerlund, 9/8, Landskrona

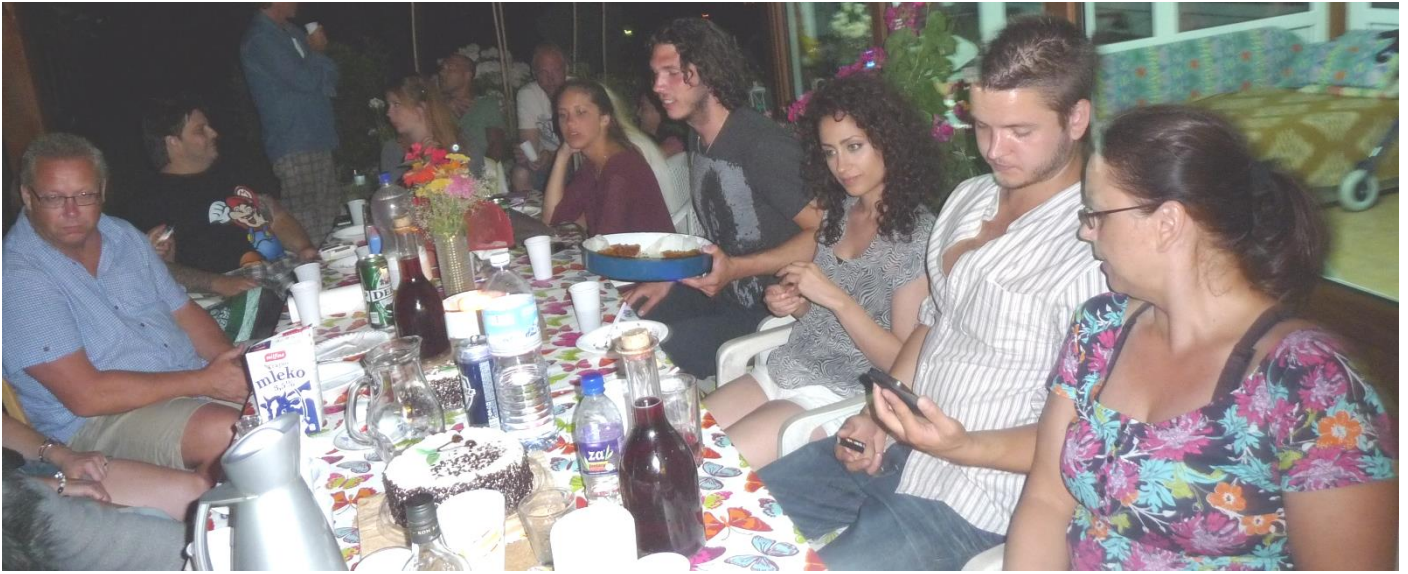
Norge; vår minsting Liam Alexander, född 24/8

Livets gång;
Vi födds,
älskar,
lever,
dör...

Välkommen,
Liam!

Från Slovenska vingårdar till Adriatiska havet och hos kusinen Bena Budja emellanåt. Fantastiska upplevelser! Annie Karlin fyllde 18 år, grattis! Morfar Ilko friseras av lilla Johanna, fint, fint!

Tekst in izbor fotografij: A. Budja

Pozdravljeni!

Najprej tople pozdrave iz Halmstada, in upam da se imate dobro. Kot ste že dobili informacijo od Brankota Jenka, so me zadolžili kot predsednika za društvo v Halmstadu. Res je, da že precej časa ni kaj aktivnosti tukaj, ampak bom probal vsaj držati toliko, da ne izgubimo preveč članstva na državnem nivoju.

Rad bi pa, da v naslednji številki Slovenskega Glasila popravite moj telefon, ki je 035 – 21 12 94. Prosim pa tudi, da mi sporočite, ko bodo kakšne aktivitete ne preveč daleč od Halmstada. Se bom potrudil da jih obiščem, če bo mogoče.

Lep pozdrav, Ivan Zbašnik

Sredi julija je potekal tradicionalni Gothia cup v Göteborgu, kjer mladina iz celega sveta sodeluje v nogometu. Na seznamu smo tudi zasledili ekipo iz Slovenije, to so bili fantje iz NK iz Krškega.

V toku tedna smo jih spremljali na tekmah kar lepa skupina Göteborških članov in navijali s slovensko zastavo. Posebno aktivni

navijački sta bili obe Mariji, to je Marija Perovič in Marija Kolar z možema Zenotom in Karlom. Mladinci so zmagali vse tekme in prejeli pokal v svoji grupi.

Vsi radostni smo se veselili z njimi, saj so res pokazali, da ves trud ni bil zaman. Po zmagi jih je Slovenski Dom skromno počastil in veselja ni hotelo biti konec. Dragi fantje z vodjema, iskrene čestitke!

Želi in pozdravlja Marija Lajšič, Göteborg

Novice iz Göteborga

Kam le hitijo meseci in dnevi, že je skoraj tričetr leta za nami! Kar nekam prehitro. Huda zima v aprilu je uničila vsaj večji del v Götalandu borovničevje, da je v gozdu

vse rjavo, prav tako ne bo brusnic. V drugih delih Švedske je obilna letina. Prijatelji iz Lövkojan so se odpravili v Norrland in tam s pobiralci iz Thailanda naberejo po 100 kg borovnic na dan. Trdo delo in kar lep zaslužek, ki si ga bodo odnesli domov. Letos se nismo odločili za dopust in smo malo popravljali vikend, zaradi dežja in vročine so obloge popustile in popokale. Celi vikend sva s Karlijem prebarvala, da bo nekaj let vse to držalo. Dopust v najlepšem, toplem vremenu in barva na koži je lepo porjavela. No, saj je bilo skoraj po celi Evropi vroče in lepo vreme.

Prvi teden dopusta smo nekateri Slovenci preživeli ob nogometnih igriščih. Marija Perovič je sporočila v ponedeljek 15. julija, da je moštvo, 14 letenih fantov z Nogometne šole Krško, premagalo Torna Hällestad IF z 12-0. Začel se je namreč Gothia Cup, 40 000 igralcev iz 75 različnih držav in 1 500 moštev različne starosti. Vsekakor, da gremo navijat, Kviberg v torek; NK Krsko-Blankenesse 8-0 za naše dopoldan, popoldan Krško-Mölilla GO IF 6-0. Fasadne slovenske zastave so vihrale in glasovi, ki so spodbujali naše fante so se razlegali. Res dobri igralci. Sreda; Kviberg Munka Ljungby IF-Krško 0-4 in popoldan Enskede IF Stockholm-Krško 0-2.

Tukaj moram pripisati, da so se igralci in trener Enskede iz Stockholma vedli zelo nespodobno in poniževalno, tako, da je trener dobil rdeč karton in je moral zapustiti igrišče.

Cetrtek; NK Krško-Brazil 1-0 za naše fante. Jok in solze niso pomagale, ob izgubi so tudi končali tekmovanje. Zvečer tekma Kviberg; Tynecastle Skotska-NK Krsko 1-2, celo moštvo je bilo zelo veselo, da smo navijali zanje in po vsaki tekmi so se nam zahvalili. Njihovo geslo je bilo po vsaki tekmi "gremo do konca".

Skatås - petek dopoldan; Hammarby Stockholm-NK Krško 0-2. Heden- petek popoldan; Örgryte-NK Krško 0-2.

Ta tekma je že bila malo bolj veličastna, na drogih so vihrale zastave vseh nastopajočih držav, samo slovenske ni bilo, kar smo tudi povedali odgovornim, ko smo kupili karte za sobotni finale.

Prelepo sobotno jutro. Že v petek popoldan smo s seboj prinesli penino (brezalkoholno) in pecivo v slučaju, da ne bi šli v finale, Zenon in Marija sta vzela s seboj domov, lepo ohladila in prinesla v soboto zraven. Navijači z zastavami, klapami (karton zložen kot harmonika, se tolče po roki), Marija Lajšič, Silva in Renato Horvat, Vinko Pintarič, Jenny, Darko, Hugo in Natalie Tillman, Robert Cesar z ženo, Marija in

Zenon, Alexander Rebec, Katja Melihen, Marija in Karli Kolar, vsi z dobrimi glasilkami. Obe moštvi sta prišli na igrišče, obe zastavi in obe himni sta bili izvajani. To je bil poseben občutek in tekma se je začela. Ob koncu je bil rezultat 0-0.

Takoj nato enajstetrovke (kazen) naši so rabili dati samo štiri, ker nasprotnikovih pet so samo trije zatresli mrežo. Rezultat 4-3 za NK Krško. Trener Rok Zorko in pomočnik Mirsot Mujotic in vsi ostali fantje so prišli na igrišče, se objemali, plesali in se veselili zmage. Od 45 moštev 14 letnikov iz vsega sveta so bili finalisti Nogometna šola Krško. Organizatorji so jih fotografirali, z odprtim avtobusom (sightseeingtourbus) odpeljali po mestu okrog Poseidona in po Aveny-ju nazaj na Heden. Ob strani tribune smo jim pripravili pecivo in odprli steklenice penine.

Poskropili smo jih, nazdravili, čestitali in objemali, veselja ni bilo konca. Zahvalili so se nam za ves čas, ko smo bili z njimi. Sokove, penino, pecivo in emblem društva je častil Slovenski Dom. Moram pripisati, da so se vedli športno, spoštovali

nasprotnike, trenerji so poskušali pomagati z nasveti, nobene slabe volje ali grdih besed. To je bila tretja slovenska skupina, prvo Mariborčani, Kidričevo in letos Krško. Kako so si zaslužili trofejo, ko so jo ponesli domov! Igrajo že od 6. leta naprej, dva sta stara še samo 13 let, ostali so 14. Vsega skupaj so dali 42 golov in prejeli 4.

Zaželeli smo jim veliko sreče v nadaljevanju nogometne kariere in srečno vrnitev domov. Mi smo pa preživeli lepe sončne dneve ob nogometnem igrišču. O vsem tem sem tako obširno napisala, saj moram porabiti nekaj papirja, ker se pač kaj dosti drugega ni zgodilo.

Poletje gre h koncu, kmalu se bodo odprla šolska vrata in dopustniki se bodo počasi vrnili.

Foto:
NK Krško

V našem
društvu
imamo tudi

nekaj jubilejantov;

Julij	Ana Ratajc 70 let
August	Ivan Macek 80 let
September	Marjana Ratajc 45 let

Ob rojstnem dnevu; Naj se Vam prikloni cvet v pozdrav, naj skrivna dlan izbriše napore in naj besede iz naše knjige želja postanejo resnične. Najlepše želje, ki prihajajo iz srca!

Babice smo se peljale z ladjo (od Lilla Bommen) do mesta Klippan in od tam odšle peš ob obali, sprehod z mnogimi turisti. Kavov in pecivo zunaj ob obali, užitek. V mestu smo se odločile še za kosilo, pogovarjale smo se o tem, kam na Božični bazar v decembru. Tudi Trädgårdsföreningen smo obiskale, saj vrtnice so cvetele in z vonjem razveseljevale vse obiskovalce. Ko smo se poslovile, smo bile zadovoljne z dnevom, ki smo ga preživele skupaj. Upam, da nisem bila predolga in obširna, vendar so nekateri dogodki takšni, ki se lahko zgodijo samo enkrat.

Hvala, da ste prebrali vse to in vzemite si čas zase in za prijatelje.

Za Upravni odbor Slovenski Dom, Marija Kolar

SKD Planika – Malmö: jesen, 2013

*Prizor z letošnjega piknika. Ob klepetu v prijetni družbi se zdijo ure kot minute.
Foto J. Myndel – text J. Ficko*

V času nastanka tega članka še Planika vedno miruje, vendar ne za dolgo. Od 06. septembra se bomo spet srečevali vsak petek od 18. do 21. ure. Upravni odbor seveda ni imel toliko dopusta, saj je bilo treba pripraviti vse za jesen. Berite! Prva skupna večerja bo v društv. prostorih 27. septembra ob 19. uri. V petek, 08. novembra sledi slovenski »narodni praznik«, ko bomo krstili letošnjo vinsko letino in slavili god sv. Martina. V petek, 06. decembra bo adventna večerja, katera je, odkar nimamo več dovolj majhnih otrok, nadomestila Dedka Mraza. Pa brez skrbi; tudi vaši malčki ne bodo ostali čisto praznih rok – ob predhodni prijavi bomo tudi zanje priskrbeli primerna darila. Leto bomo zaključili s silvestrovanjem, sicer pa dobijo vsi člani vabila in obvestila na svoj poštni naslov.

Piknik na Bulltofti je letos za razliko od lanskega, ko nam je nagajalo vreme, lepo uspel. Ob sončnem, nekoliko hladnem vremenu se je zbralo kakšnih 80 gostov, ki niso le jedli in pili, marveč tudi poslušali Planikin ansambel, katerega sta letos sestavljala harmonikar Andrej Pagon in basist Jožef Sternad.

Piknik pa seveda ni le dobra volja in veseljačenje, je tudi zahteven projekt, ki bi ga sam Upravni odbor le težko izpeljal. Pomagajo mu ostali pridni člani, ki so strokovnjaki za različna področja. Vsak za svojim žarom sta se potila **Ludvik Cimerman** in **Andrej Pagon** - le ta je dan poprej nakupil in pripravil tudi meso.

Za vso logistiko prevoze, natovarjanje in raztovarjanje so poleg ostalih skrbeli **Jože Myndel**, **Karl Šnurer** in **Jožef Sternad**. Naj dodam, da nobeden od zgoraj omenjenih ni član UO. Vsem prisrčna hvala.

Gotovo se spomnite sklepa na letošnjem Občnem zboru, da je sedanji upravni odbor pripravljen voditi društvo do konca leta 2014, nato pa, če ne dobi zamenjave, Planiko ukiniti, oz. likvidirati. Na spodnji sliki je del naših potomcev, katere v vsakdanjem govoru imenujemo »Druga generacija Slovencev na Švedskem.«

Z leve na desno: **Robert Barbiš, Natali Krumpačnik, Robert Popotnik, Bojan Krumpačnik, Jonny Silič, Aldo Pagon, Josef Koren, Lucia Ciglar in Diana Krumpačnik.**

Na pikniku jih je v objektiv ujel Jože Myndel, ki pravi, da je to del druge generacije Slovencev v društvu Planika, ki bi morda lahko vodila društvo še mnoga leta naprej! Na pikniku je bilo z njimi tudi malo pogovorov o bodočem obstoju društva, kar izgleda le ni vse tako negativno.

Druga generacija, to so danes ljudje srednjih let sredi kariere, kateri imajo sami na pol odrasle otroke in so brez dvoma sposobni voditi društvo, kot je Planika. Nekateri iz skupine imajo tudi izkušnje, pred leti so že sedeli v Upravnem odboru. Dosegla nas je vest, da se bodo 05. oktobra ob 17.00 srečali v Planiki, kamor vabijo vse, ki so pripravljeni sodelovati. Vse bo jasno tik pred koncem leta, zadnjo besedo pa bo imel Občni zbor januarja, 2014.

Planikin piknik 2013; 4 šestine UO: Zlata Silič, Ivanka Franseus, Angela Stanič in Marjeta Pagon hitijo s pripravo, da tisti s slike na prejšnji strani ne bodo lačni.

Gornji fotografiji bi lahko dali svetopisemski naslov »V potu svojega obraza«

Rojstni dnevi: 11. dec. **Štefka Belec** – 60 let. 12. okt. **Marjeta Pagon** – 65 let. 17. september, **Marjatta Sternad** – 70 let. 17. okt. **Mirko Lukačič** – 70 let. 23. nov. **Terezija Pucko** – 70 let. 17. sept. **Bernarda Ujčič** – 75 let. 27. okt. **Zlata Silič** – 75 let. 20. nov. **Andrej Pagon** – 75 let. 22. dec. **Johann Bratuschek** – 75 let.

Planika se pospešeno pripravlja na praznovanje 40-letnice obstoja, ki bo takoj po Veliki noči proti koncu aprila, 2014. Več o tem boste prebrali v naslednji številki Glasila.

JoF

Praznovanja

Prva polovica letošnjega leta je že za nami, načrti, ki smo si jih zadali na začetku letošnjega leta, so bili uspešno izpeljani. Lahko rečem in pohvalim vse člane društva, da so bili zelo aktivni pri vseh dejavnostih, vsekakor pa se še da narediti več in še bolj uspešno s skupnimi močmi, na tem tudi delamo in skrbimo, da bo prav in lepo za vsakogar izmed nas.

En velik plus moram dati naši mlajši generaciji. Bili so napredni in dobro so se odrezali pri hokejskem prvenstvu Slovenija - Švedska, prav tako je bilo zelo dobro sodelovanje pri ostalih aktivnostih v društvu Simon Gregorčič, Köping.

Drugi del letošnjega leta pa tudi vsi pričakujemo, da bi bilo lepo po naravi in bogato z raznimi aktivnostmi in srečanjih v društvu.

V septembru in oktobru je tudi čas nabiranja gob, takrat se dobivamo in skupaj preživimo lepe in poživljajoče trenutke v gozdovih.

Oktober: Na zadnjem sestanku upravnega odbora je bilo dogovorjeno da planiramo in organiziramo kakšno potovanje po Švedski pokrajini

November: Spominjamo se naših rajnih svojcev in prijateljev.
Praznovanje očetovega dne.

December: Miklavževanje, družabni večeri in Silvestrovanje

Vabljeni k vsem tem dejavnostim, udeležite se družabnosti tukaj v društvu Simon Gregorčič, Köping. Želimo vam dosti veselja in uspeha pri delu!

Nekaj besed o praznovanju letošnjega poletnega časa

Odbor društva Simon Gregorčič iz Köpinga je organiziral veliko praznovanje poletnega časa (Midsommar) in istočasno praznovanje državnega praznika. DAN DRŽAVNOSTI. Dan bo ostal v spominu vsakemu, ki se je udeležil praznovanja, bilo je čudovito lepo,

vreme nam je služilo, pravo razpoloženje, veselje ob dobri kapljici in uživanje ob pečenju na žaru, za kar sta poskrbela Boštjan in Suzana. Veselje je bilo splošno, skratka nepozabno.

Beseda besedi pomaga, tako smo se pogovarjali člani upravnega odbora in izrazili veliko željo, da se naj tako nadaljuje naprej. Lepo je bilo pogledati, kako smo bili zbrani v velikem številu, od skoraj najstarejšega člana in tudi skoraj do najmlajšega. Svet stoji na mladih, tako pravimo, naredili bomo vse, kar se da, da se takšna srečanja nadaljujejo in nas združujejo v prihodnosti.

Na letošnjem praznovanju poletnega časa smo člani upravnega odbora želeli, da pridobimo vse, ki se med sabo poznamo, tudi tiste, ki se večkrat srečamo tako malo, mimogrede. Uspelo nam je pridobiti nove člane, katerim želim prisrčno dobrodošlico v vrste članov našega društva. Vendar si želimo pridobiti med nas še tiste, ki doslej še niso vključeni v delovanje in sodelovanje ob srečanjih članov društva Simon Gregorčič. Hvala za pomoč vsem, ki ste pomagali, in delajmo naprej na tem, da pridobimo med nas še koga.

Vsem novim članom želim veliko lepih in veselih trenutkov v naši sredini!

Välkomna alla nya medlemmar till Slovenska föreningen i Köping, vi hoppas att ni kommer att trivas och njuta med oss av vår slovenska kultur och tradition, som vi vill dela med er, och få många trevliga stunder tillsammans!

Upravni odbor / Styrelse

Timi, Marija in Radica na Venu

Marija, Zvonko in Radica v Malmöju

Doma na dvorišču

POZDRAVLJENA!

Še kar ne morem pozabiti srečanja z vami, ki nama bo še dolgo ostalo v spominu. Bilo je resnično zelo lepo, predvsem zaradi vajine gostoljubnosti, ki ste jo nam nudili. Timi kar pogreša Zvonkota in njunih spregodov ob večerih s psičkoma. Rekel je, da bi še kar bil na Švedskem, tako se mu je dopadlo. Radica mi je povedala, da ste se z mamom vrnile na Švedsko. Morda je pa le bolje, ker imate tam čudovito klimo. Tukaj pri nas je danes napoved rekordnih 39 stopin, saj se skoraj ne more dihati. Še enkrat se zahvaljujem za vse, kar ste nam nudili v času našega bivanja in vam želim veliko zdravja in dobrega počutja. Ko pa prideta z Zvonkotom v Slovenijo, si želim, da se srečamo pri nas doma.

Lepe pozdrave od Marije in Timija

Från Anne-Marie och Niklas 5-års bröllopsdag

Utsiktspunkt: *Stenshuvuds karaktäristiska berg har sedan urminnes tider varit ett sjömärke för sjöfarare. Bergets topp är också en utmärkt utsiktspunkt. Stenshuvud ansågs förr också vara hemvist för jättar och troll. Foto: Anders Good /IBL Bildbyrå.*

Tack så jättemycket för alla gratulationer! Niklas och jag hade två underbara dagar. Åkte motorcykel till Simrishamn. Sov över på ett hotell där. Åkte sen på upptäcktsfärd. Var i Kivik på musteriet, där man gör

äppeljuice. Gick upp till den högsta punkten på Stenshuvud som är en del av nationalparken. Åkte vidare till Ales stenar som var hänförande vackert.

På åsen ovanför hamnen i fiskeläget Kåseberga finns Sveriges största skeppssättning, Ales stenar. Den omfattar idag totalt 59 stenblock, är 67 meter lång och 19 meter bred. Upplevelsen på åsen, där havet möter himlen och naturen kommer så nära, är magisk!

Vi avslutade med en trerättersmiddag på en restaurang i Ystad. En härlig upplevelse och firande av vår bröllopsdag!

Anne-Marie Budja Solve

Rimske terme

Od Aljaža v Planico, kjer trenutno gradijo kar tri nove skakalnice. Izgleda veličastno.

Ker se veliko govori in piše o Rimskih termah, smo se moj mož Janez, petletni vnuk Aleksander in jaz odpravili tja na tridnevni oddih. Iz Ljubljane smo se po avtocesti peljali do Celja in nato proti Laškemu in končno prispeli v Rimske toplice. Že od daleč smo zagledali popolnoma nov hotelski kompleks, kjer so skupaj trije veliki hoteli: Sofijin dvor z razglednim stolpom, Rimski dvor in Zdraviliški

dvor.

Parkirali smo v večnadstropni garaži in se z dvigalom pripeljali v recepcijo Rimskega dvora, kjer nas je čakala soba. Recepcija je v 7. nadstropju, naša soba je bila v petem in bazeni v četrtem nadstropju. Hoteli so bili zgrajeni pred kratkim in goste sprejemajo šele drugo leto. Gradnjo je financirala Evropska skupnost, država Slovenija in delničarji. Arhitektura je super moderna, povsod sama avtomatika - od odpiranja hodnikov in sob do klimatskih naprav. Soba, ki nas je čakala je bila ogromna, vendar opremljena minimalistično. To pomeni izredno malo pohištva: postelja, stol, miza, dva manjša stolčka, ogromno

ogledalo v zlatem okvirju. Ena stena je imela zlato tapeto. Postelja, ki je bila res velika, je bila prekrita z zlatim pregrinjalom in zlatimi vzglavniki. Na steni so se bohotile zlate črke in prebrali smo nek latinski pregovor. Poleg tega je bil na drugi steni pritrjen velik TV aparat, kjer je bila izpisana dobrodošlica z našim imenom.

Hoteli so zgrajeni tako, da prevladuje steklo, marmor in jeklo. Meni je delovalo bolj hladno. V celem hotelu ni bilo niti ene slike ampak povsod samo latiski pregovori v velikih zlatih črkah. Za popestritev so poskrbeli veliki starinski beli kipi. Vladala je izredna čistoča in urejenost. Okolica hotelov je bila urejena in obdana z visokimi sekvojami in drugimi eksotičnimi drevesi, ki so se bohotili v velikem parku.

Odločili smo se za plavanje in odšli proti bazenu. Notranji bazen je bolj temačen in ves v marmorju. Na stenah so tako kot povsod po hotelih, zlati napisi - razni latinski pregovori. Spomnila sem se šolskih dni ko sem se gulila Qitqit agis prudenter agas et respice finem. (Kar delaš, delaj pametno in misli na konec). Zunanji bazen je bil prijetnejši in je povezan z notranjim bazenom. Ob njem so ležalniki, sončniki in tuš. Tri dni smo plavali in uživali v vodi.

Večerjo in zajtrk smo dobili v veliki jedilnici. Hrana je bila hotelska, kar pomeni ne preveč iznajdljiva, pa tudi slaba ne. Pogrešali smo predvsem animacijo, ki je bila zelo okrnjena, kakšen bazen za otroke in igrala. Izgleda, da je hotel mišljen v glavnem za starejše goste.

Preživeli smi tri lepe dneve in se zadovoljni vrnili domov.

Vesna Tišler

Praznovanje praznika Midsommar z očmi slovenskih turistov

začudeni, da je ravno ta dan najbolj pomemben, saj smo že od nekdaj

O priliki našega obiska na Švedskem, v času od 15.do 23.junija 2013, smo imeli slovenski turisti priložnost prisostvovati tudi največjemu švedskemu prazniku Midsommar, to je najdaljšega dne. V angleškem jeziku sicer Midsummer pomeni sredino poletja, na Švedskem pa začetek koledarskega poletja. Slovenci smo sicer rahlo

vajeni, da praznujemo najprej krščanske (Božič, Veliko noč) v domačem okolju, nato pa še nekaj državnih praznikov, ki smo jih v glavnem veseli bolj zato, ker ni treba v službo ali šolo! Večina med nami se izogiba množičnih praznovanj. Je pa v Sloveniji nekaj praznikov s staro tradicijo, ki niso dela prosti dnevi, so pa po regijah precej popularni. To so: Pust (znani so ptujski kurenti in cerkljanski laufarji), Zeleni Jurij (v Beli krajini) ter Kresna noč, ki sovpada s švedskim Midsommar.

Množičen obisk Midsommarja nas je presenetil, vendar se nam zdi kar razumljivo, zakaj je na Švedskem ta praznik tako priljubljen. Razloga sta najmanj dva: prvič, v poletnem času so dnevi silno dolgi (v času našega obiska smo šli spat podnevi); drugič, na Švedskem nismo našli mnogo cerkva (ki so pri nas na podeželju tudi na gričih in celo na visokih vrhovih-tega ni nikjer drugje na svetu), vernikov pa je na Švedskem verjetno bistveno manj kot v južnih območjih Evrope. Tako bi se lahko reklo, da postaja praznovanje Midsommar-ja ljudski običaj, ki poleg tradicije na nek način oživlja tudi stara, poganska verovanja. Rajanja v Tyresoe-ju se je udeležilo staro in mlado. Ob pripravi mlaja, ki je sicer podobna kot v naših krajih, je vznemirjeno pričakovanje stopnjevala tudi skupina godcev z glasbo, ki nam zveni dokaj domače. Ljudske noše nekaterih obiskovalcev so dodatno popestrile praznično vzdušje. Ko je bil mlaj postavljen, so ljudje, stari in mladi, okoli njega brez zadrege zaplesali. Pri nas se to dogaja le v podeželskem okolju, ko popustijo zavore po določeni vsebini alkohola. Na rajanju v Tyresoe-ju nisem zaznal vpliva alkohola. V zraku je bil prisoten duh nekega preprostega, vendar močnega verovanja. Presenetila nas je tudi urejenost dovoza z avtomobili in parkiranja, nikjer ni bilo opaziti kake nervoze (ta je pri nas precej pogosta!).

V naših občilih te dni piše o množičnem obisku Stonehenge-a v Angliji, ki je verjetno najstarejše znano središče z obeležbo poletnega solsticija v Evropi. Mimogrede: leta 1997 sem Galiciji (Španija) na isti dan zvečer opazil ogromno število kresov, kar priča, da je znano krščansko romarsko središče Santiago de Compostela »svet kraj« že iz predkrščanskega obdobja.

Tako je bila za nas, slovenske turiste, prisotnost na takšnem rajanju nadvse prijetna dogodivščina, prav nič tuja in nerazumljiva. Lahko rečem, da sem v celoti doživel svoj prvi obisk na Švedskem nadvse prijetno. Zelo nam je šlo na roko tudi vreme, saj smo v tem času imeli toplo vreme brez dežja (pri nas pa je bil medtem pravi vročinski val s temperaturami do 37 stopinj).

Ob koncu svojih splošnih vtisov in razmišljanj lahko rečem še nekaj o ljudeh. V vseh pogovorih z ljudmi smo našli prijazno besedo, tako da lahko rečem, da so v sicer hladni deželi ljudje toplih src.

Foto: Splet; Članek posredov Lojze Hribar; Tekst sestavil:

Vladimir Verbovšek, 18. julija 2013

ŽE TRETJIČ- vendar še ne zadnjič.....

sem se podala, tokrat s prijateljico Marijo in njenim vnukom Timijem na sever. Dve leti nazaj sem bila z možem Jožetom Kragljem in sinovo družino gostja pri prijateljici Mileni Černeck v Landskroni. Preživeli smo lepe počitnice, naša gostiteljica se je potrudila za naše dobro počutje v polni meri, za kar smo ji še danes zelo hvaležni.

*Pod vinogradom v Båstadu, Halland
Srečanje, Landskrona-Festival*

*Sprehod na Kullabergu, Skåne
Svinčnik v Landskroni, središče Evrope*

Na obisku pri Mileni Černeck

Že takrat je bila moja velika želja, da se še vrnem, veliko me je še zanimalo in odločitev je bila potrjena, ko sta zakonca BUDJA-BENCEK prijazno ponudila svojo streho tudi nam. Srečna izbira je bila že v terminu, vreme nam je bilo res naklonjeno, saj je znano, da je velikokrat muhasto in nam neprijazno, naša dodatna oprema je ostala kar v kovčkih.

Zastavljen program je bil pester, 10 dni mine hitro, zato smo vsak dan izkoristili

maksimalno. Od Kopenhagna, ki živi v duhu Andersenovih pravljичnih junakov, do Stockholma, ki je res nekaj posebnega, pa otok Ven, ki smo ga prekolesarili po dolgem in počez. Še veliko lepega je bilo, naša doživetja smo shranili na mnogo fotografijah in jih odnesli s seboj v Slovenijo.

Pa vendar je ostalo še veliko neraziskanega za prihodnjič - mislim, da se bom še vrnila. Neskončna žitna polja, nešteto rek in jezer in prijaznih ljudi - ja – resnično si želim vse to še doživeti.

Za naše nepozabne počitnice sta zaslužna Gusti in Zvonko. Njuna gostoljubnost je brezmejna. Iskrena hvala za vse in še veliko, veliko več....

Vsem rojakom na Švedskem pošiljamo lepe pozdrave iz Slovenije.

Radojka Kragelj, Marija in Timi Jeram

SLOVENIJA, MOJA DEŽELA

Te vrstice sem dobila od prijatelja in jih želim deliti z vami. Razmišljam in premišljujem, spet razmišljam ... kje bo vse to končalo? Ni mi vseeno.

25. junija je na slovenskih koledarjih z rdečo obrobljen PRAZNIK - DAN DRŽAVNOSTI. Naša, kot nebesa lepa domovina, ki smo ji takrat v začetku devetdesetih s srcem, ponosom in žarom naredili temelje - PRAZNUJE!

Je še kaj ponosa in žara v naših srcih? smo v čast in ponos naši mladi domovini izobesili NAŠO zastavo, tako, da so vsi mimoidoči videli, da MI praznujemo. Smo mar za kosilo ali na izletu, v ta namen, tako kot je navada za vsak rojstni dan - nazdravili s kozarci v katerih je naše, od sonca obsijano in od Boga in narave dano dobro vino? Smo JI zaželeli NA ZDRAVJE, MOJA LEPA DOMOVINA? Dajmo, Slovenci! Le eno domovino imamo! Lépo, da ji ni para daleč naokoli. Rojeno iz tisočletne želje po našem, svojem! Domovino, za katero so v bližnji in daljni preteklosti mnogi brezmejno trpeli.

Tarnamo, da ni vse, kot bi moralo biti. Kje pa na temu zmešanemu svetu je? Če si bomo vsi želeli in prizadevali, da bo bolje, potem tako bo! Le voljo moramo imeti. Vsaj malo tistega žara, ki smo ga imeli v devetdesetih nam manjka. Tistega žara in močne volje, ki je kar puhtel iz nas v tistih prelomnih in odločilnih dneh, ko smo naredili tisti, kot majhen otrok, prvi korak. Uspelo nam je, USPELO. Zato, da, zato zdaj praznujemo!!! Praznujmo. Praznujemo sanje, ki so jih sanjale generacije naših dedov. In mi smo prvi, ki smo se zbudili v svobodni Sloveniji.

Gledam in zavidam sosedom. Pravzaprav vsem. Zastave na vsakem koraku, zavednost in pripadnost je na drugačnem nivoju, kot pri nas. Nekje smo zavili s poti. Ampak kje? Mogoče smo bili od sreče pijani tiste dni po desetdnevni vojni, ko so sosedje pobrali kovčke in se za štiri leta odšli vojskovat med seboj na Balkan. Ampak po vsaki veselici se že na ponedeljek strezniš. Mi pa še vedno pijani obračamo na koledarjih že več sto ponedeljkov. Namerno uničujemo našo kulturno dediščino, kozolce, mline, kašče, Plečnikov biser cerkev sv. Mihaela na Barju

dobesedno razpada, namerno uničujemo tovarne, trgovine, naše imetje. Vse sosedovo je suho zlato in vse naše nič vredno.

Padli smo v neko monotonijo in sivino in vsem je vse vseeno. Nekoč smo sanjali, da bomo mala Švica. Sanje so dovoljene, je dejal mali veliki mož iz Murgelj. In jaz, Slovenci še vedno sanjam. No, prebujam se in vidim, da ta izba okoli mene ni raj, ampak vsak dan večji neskidan smrdeč hlev. Ampak se vsaj prebujam. In jutri bom obesil zastavo. Našo, slovensko. To je najmanj, kar lahko storim. Nekje moram začeti. Da. nekje. Najbolje, da pri sebi. Tudi jaz sem kriv, da ta izba ni raj.

Sem kriv in smo krivi, ker smo bili tiho, ko je furman zavijal s poti in kradel naše, z žulji prigarano imetje z voza. In ga še krade. Pa ga nihče ne ustavi! Izbrali smo najbolj gnil in podel sistem na tem svetu - kapitalizem, ki smo ga še po naše balkanizirali in, škoda, ljudje, nič nismo vzeli dobrega ven s seboj s prejšnjega sistema. Zato ga vsak dan bolj brezposelni, lačni in zatirani ljudje sanjajo. Vsi smo krivi. Krivi, ker nam je vsem vse vseeno. Ampak nekje v meni tli lučka. Pa v mnogih izmed vas tudi. In veliko lučk na kupu je plamen. Ne, ne ljudje, ne pozivam k upor. Le to bi rad, da bi se vsi prebudili in da bi v nas spet sijal tisti mogočen plamen, kot je sijal tiste dni, ko smo se zmenili, da gremo na svoje. V svoj dom, ki bo lep kot sanje in bo nad vrati svetleč napis, SLOVENIJA.

Dom imamo. Napis je še nad vrati, čeprav že tujci hlastajo po njem, le obrisati in očistiti ga bo potrebno. In okna očistiti, da bomo videli, da gredo sosedovi - naprej - mimo nas. Obesimo vsaj zastavo. Hiša, na kateri je zastava, je lepša, - praznuje. In prebivalci v njej tudi. Kaj pa če bi bil ta torek na dan praznika zadnji torek po predolgi veselici? In kako lepo bi bilo, ko bi v torek v ropotarnici poiskali tisti lep, že malo zaprašen napis – SLOVENIJA, MOJA DEŽELA. Pa ne zaradi sosedov. Zaradi nas, Slovenci! Mnogo ljudi ga bo videlo - prvič. In niti razumelo ga ne bo popolnoma, ker ni v njem nobene angleške besede.

SLOVENIJA, MOJA DEŽELA. V sredo bom kupil v kakšni zadnjih slovenski trgovin kantino olja in z njo osvežil napis. Rja je vrag. Žre. O, kako žre!

Prispevek: Anne Markic, Avstralija

PRISRČNA HVALA ZA ČUDOVIT POPOLDAN NA DAN Sv. PETRA in PAVLA, ki smo ga preživeli pri vama v MALI NEDELJI!

Tukaj prilagam sliko v dokaz, da nam ni bilo slabo!? Moj nečak je rekel, da se še v življenju ni pogovarjal z nekom, ki bi bil v takih letih kot so ga. ANGELA, vaša mama! "IN ,DA SO ŠE VEDNO TAKO PRIJETNI ZA POGOVOR in z vsem na tekočem! Naj jim še dolgo zdravje služi!

Res, kako nas je ta moderni stroj, ki se mu reče Internet, povezal!

Bil je lep, nasmejan naklepetan obisk. Najlepša hvala. Prsrčen pozdrav iz malo deževnega Lenarta.

Anica Maras.

Spoštovani!

Oglašam se, da se vam zahvalim za poslano Glasilo. Vesel sem ga, saj sem tako seznanjen, kako se kaj imate na Švedskem, kako družina Budja, pa tako tudi 97 letna mama Angela. Kot sem prebral, je spet na svojem domu pri Mali Nedelji. Z njo je tokrat hčerka Olga. Gotovo pa bo poleti hiša še bolj polna, saj pridete tudi vi in še kateri iz Budjeve širše familije v Malo Nedeljo.

Glasilo je dobro, saj izčrpno poroča o delu društev na ŠVEDSKEM. Ob tem pa poskrbite, vi kot urednica, tudi za kaj širšega značaja. Kot razberem, je tudi pri vas problem članstvo mladih. Ti se danes na druge načine družijo. Časi so drugačni. Verjetno imate veliko članov, ki so stari okoli 70 let ali več. To so tisti, ki imajo še malo nostalgije po svoji domovini, po svojem maternem jeziku. Mladih pa več to ne zanima, saj je »svetovni« jeziki angleščina. Včasih smo prišli »skoz« z nemščino, to kar obvladam, danes pa ne pomeni kaj dosti. To sem sam izkusil, ko sem se z britansko prevozniško kompanijo, peljav v New Yorck. Nišče ni niti slučajno vedel nemšine, celo v hotelu ne.

Naj bo dovolj. Vesel sem da ste letos tudi na Švedskem doživeli toplo poletje. Tedaj je bilo pri nas hladno, pri vas pa toplo. No, pa kaj vam to pišem, saj lahko to zasledite na Internetu. Svet je mali, iz tega vas tudi jaz Ludvik lepo pozdravljam. Hvala za Glasilo. Če vam bo, pa se kaj oglasite v Gornji Radgoni, seveda, ko boste v svoji prvi domovini Sloveniji!

Ludvik Kramberger

Pozdrav iz Nemčije; Dober večer,

prisrčna hvala za ponovno poslani link. Tokrat mi je uspelo shraniti GLASILO na pravo mesto in bom ga lahko večkrat čitala. Krasno je! In toliko lepih slik je v njem! Žal, GLASILA ne morem naprej pošiljati mojim prijateljem, ker je kapaciteta mojih "prilog" možna samo do 20 MB, nisem pa se odločila za možnosti razširitve. Nič zato, glavno je, da imam jaz lepe spomine.

Ja, Vadstena je vedno potovanja vredna ali "eine Reise wert", pravijo Nemci. Lep kotichek za romanje ste si izbrali Slovenci pred 40. leti na Švedskem. Slovenci v Severni Vestfaliji, smo že večkrat morali menjati kraj binkoštnih romanj. Zadnja leta se to srečanje dogaja v Essnu. Tja ne bi imela tako daleč, saj je Essen samo 40 km oddaljen od Düsseldorfa. Ker pa me že nekaj let veže prijateljstvo s švedskimi Slovenci, se rada odzovem povabilom v vašo deželo, ki je dala vam drugi dom.

Morda vas zanima, kako sem prišla na Švedsko ~ torej v vašo družbo. Mislim, da je bilo leta 2005, ko sem prečitala v Naši luči članek župnika Zvoneta Podvinskega, kjer je poročal o švedsko-slovenskem pohodu po slovenskih planinah in da je vsak dobrodošel, ki se jim želi priključiti. Vedno sem rada hodila na slovensko morje, pa tudi po slovenskih gorah, kadar sem bila na dopustu. Najprej z družino, nato sama. Otroka sta odrasla, moževa kondicija za daljše pohode več ni dovoljšnja. Ker se je v družbi, s katero sem hodila v planine, marsikaj spremenilo, sem naenkrat ostala sama. Poklicala sem torej župnika Zvoneta, ki je bil vesel, da se jim želim priključiti. Dobili smo se v Kovorju na Gorenjskem, pri takratnem župniku Vladu Pečniku. Moj prvi švedsko-slovenski pohod je bil na Kriško goro. Sedaj z velikim veseljem hodim v tej družbi vsako leto po planinah, pa tudi v Vadsteni sem bila že petič. Veliko lepega sem že videla in doživela v tej družbi in hvaležna sem ji za vsak lep trenutek, ki nas druži. Tudi letošnjega pohoda na Komno in Zelenico se že zelo veselim.

Čestitam, da ste poleg petja tudi pisno zelo ustvarjalni, saj ste napisali že veliko dobrih knjig. Knjigo o Slovencih na Švedskem (okvirni zgodovinski pregled), ki sem jo predlani prejela na tomboli v Vadsteni, sem že vso prelistala oz. prečitala. Ko bom utegnila, bom pogledala tudi na you tube in z veseljem poslušala vaše lepe glasove. Predlagali ste, naj se vam oglasim s kakšnim prispevkom za GLASILO. Morda pa bom to res storila in napisala nekaj o letošnjem švedsko-slovenskem pohodu. Moj dopust bo sicer trajal se do 11. avgusta, vendar z nekaj dobre volje, bi mi moralo uspeti to še na dopustu napisati, samo do računalnika bi morala priti. Mojega prenosnega namreč ne nosim s seboj. Sproščite mi prosim, kdaj je zadnji termin oddaje člankov.

Še enkrat hvala, da sva na vezi. Ob priliki se zopet oglasim, vesela pa bom tudi vaše občasne pošte. Do tačas pa prav lep pozdrav in vse dobro vsem, ki se me spominjajo.

Danica D.

KULTURA

KULTUR

Boris Pahor – 100 let, popoln pričevalec, ki se ne prilagaja vetru

Koper - MMC RTV SLO Radio Koper ob 100-letnici priznanega literata

Boris Pahor je 26. avgusta praznoval visok jubilej, sto let. Ob tej priložnosti je v SNG-ju Opera in balet Ljubljana potekala slovesnost, ki ste si jo lahko ogledali tudi v neposrednem prenosu na TV Slovenija. Na slovesnosti, ki jo je pripravila založba Mladinska knjiga, se je Pahor o svojem življenju in delu pogovarjal s tremi dijaki iz Celovca, Trsta in Ljubljane. Prejel je tudi nagrado državljana Evrope, ki jo podeljuje Evropski parlament posameznikom ali skupinam za dosežke pri vzajemnem razumevanju in tesnejšem povezovanju narodov Evropske unije.

Foto: BoBo

"Boris Pahor je živ primer trojne izkušnje, ki jo je pretil v romane in novele, to je izkušnje treh totalitarizmov dvajsetega stoletja, fašizma, nacizma in komunizma. Tudi na to daje odgovor: ljubezen, lepota in lucidnost. On verjame v odrešitev." Tako je svojega prijatelja, tržaškega pisatelja **Borisa Pahorja**, opisal njegov prvi francoski založnik **Pierre Guillaume de Roux**. 24 let mu je bilo, kot je povedal za **Radio Koper**, ko je prvič v roke vzel italijanski prevod romana *Nekropola*, ki ga je v trenutku prevzel. *"Preprost jezik, s katerim je opisoval grozo in strah. Zelo sem bil frapiran"*, se spominja. *Po izidu francoskega prevoda so čakali pet let, da "se je odzvala kritika, in stvari so se nekako postavile na pravo mesto"*. Takrat se je začelo nizanje uspehov.

OBS I bifogade fil nedan finns ett utdrag ur den svenska översättningen av Boris Pahors "Nekropolis". Boken kommer ut i svensk översättning i samband med bokmässan i Göteborg i höst. Den som vill hämta det här materialet hittar en länk på sidan: <http://slovenska-a2.blogspot.com/2013/01/boris-pahor.html>

Där finns också en länk till hela den slovenska versionen.

Hälsningar Ann-Sofie Öman

uredništvo SLOVENSKEGA GLASILA na Švedskem iskreno čestita Borisu Pahoru za njegovih 100 let življenja, z željo, da bi še dolgo služil slovenskemu vprašanju. Vse najboljše!

Jubilej Borisa Pahorja

Ob 100-letnici mednarodno priznanega, še dejavnega tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki jo bo praznoval 26. avgusta, bosta v Ljubljani in Trstu osrednji slovesnosti, poleg njih pa še druge pobude.

Že v petek, 23. avgusta, opoldne je Pahor v dvorani tržaškega občinskega sveta iz rok tržaškega župana Roberta Cosolinija prejel naziv zaslužnega občana mesta Trst.

V ponedeljek, 26. avgusta, ob 20.00 bo v SNG Opera in balet Ljubljana Pahoriana - Osrednja slovesnost ob 100. rojstnem dnevu Borisa Pahorja. Prirejata jo Mladinska knjiga in Cankarjeva založba, ki se, kot piše v vabilu "s spoštovanjem priklanjata svojemu cenjenemu avtorju Borisu Pahorju, ki je z ustvarjalnostjo, angažiranostjo in odločno besedo zaznamoval stoletje". Na slovesnosti se bo Pahor o svojem življenju in delu pogovarjal s tremi dijaki iz Celovca, Trsta in Ljubljane. Prejel bo tudi nagrado Državljan Evrope, ki jo podeljuje Evropski parlament posameznikom ali skupinam za dosežke pri vzajemnem razumevanju in tesnejšem povezovanju narodov Evropske unije. Prenos po RTV SLO in po RAI 3 SLO.

V četrtek, 29. avgusta, ob 20.30 bo osrednja slovesnost ob 100-letnici Borisa Pahorja v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu v organizaciji kulturnih in političnih predstavnikov slovenske manjšine: VSE NAJBOLJŠE, BORIS PAHOR! je dvojezični umetniški poklon, ki je nastal pod okriljem slovenskega gledališča, z združenimi močmi Pokrajine in Občine Trst, Slovenske kulturno gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij.

Režijo dogodka je podpisala Neda R. Bric, navdušena raziskovalka primorske zgodovine in kulture, ki se je že izkazala z gledališkim vrednotenjem likov uglednih osebnosti in je o tem novem projektu napisala: »Ob praznovanju stoletnice rojstva in življenja Borisa Pahorja, želim pripraviti natanko to: praznovanje. To naj bo praznik življenja enega najboljših, najplodovitejših in najprodornejših pisateljev našega, pa tudi prejšnjega časa, saj je sto let doba, ki v sebi nosi tolikšno raznolikost dogodkov, pomenov in nešteti sprememb, da si jih je skoraj nemogoče predstavljati. Da je vse to zajeto v življenju enega samega človeka pa je nekaj, čemur se lahko le poklonimo.«

Avtorica in režiserka predstave želi tudi poudariti Pahorjevo svetovljansko razgledanost in čutenje, saj je s svojim mednarodnim uspehom in številnimi prevodi njegovih del postavil slovenski narod na zemljevid sveta. Slavljenec bo v središču praznovanja, skupaj z igralci in glasbeniki na odru in filmskem platnu (avtorica videa je Polona Zupan). Video in izvedbe v živo bodo osvetlili ključne dogodke pisateljevega življenja, skozi odlomke iz njegove lastne literature, ki jih je režiserka izbrala s pomočjo poznavalke pisateljevega dela prof. Tatjane Rojc.

»Njegova radoživost, neizmerno veselje do življenja, neskončna radovednost in moč duha« bodo zaživeli v slovenščini in italijanščini, z vzporednimi podnapisi (prevajalec podnapisov je Peter Szabo). Na oder bodo stopili igralci Maja Blagovič, Danijel Malalan in Nikla Petruška Panizon. Avtorsko glasbo Aleksandra Ipavca pa bosta poleg samega skladatelja izvedli pianistka Paola Chiabudini in pevka Martina Feri.

Pred začetkom prireditve bo v preddverju potekala kratka predstavitev nove knjige

o Pahorju, Tako sem živel, ki jo je založila Cankarjeva založba.

V Tržaški knjigarni pa so v začetku avgusta predstavili znamki in kuverto, posvečeni Borisu Pahorju ob njegovem 100. jubileju. Izšli so na pobudo društva JARŠK (sestavljajo ga Dušan Jakomin, Lojze Abram, Mario Šušteršič, Saša Rudolf in Ilde Košuta). Naprodaj so v Tržaški knjigarni.

Radio OGNJIŠČE

Prešernove Poezije v francosko-slovenski izdaji

Pesnik in prevajalec Kolja Mičević se je s Prešernom intenzivno ukvarjal na prelomu tisočletja, ob 200-letnici pesnikovega rojstva. Foto: Wikipedia

Izčrpna izdaja z biografsko kronologijo,

Francoščina je postala prvi svetovni jezik, ki je dobil integralno izdajo Prešernovih Poezij v obliki, v kakršni jih je izdal pesnik kot svoj pesniški testament.

Prešernovo poezijo je v prevodu Kolje Mičevića v dvojezični izdaji na police postavila francoska založba Editions Esopie. *Poezije* so že tretja izdaja Prešernovega opusa, pod katere se podpisuje **Kolja Mičević**. Pesnik in prevajalec se je s poezijo našega največjega pesnika ukvarjal pred več kot desetletjem, ob 200-letnici Prešernovega rojstva.

Kot pišejo na slovenskem veleposlaništvu v Parizu, gre za izčrpno, skorajda znanstveno izdajo, ki je opremljena z biografsko kronologijo, konča pa se z indeksom imen in opombami. Predgovor je napisala **Tatjana Globokar**, ki Prešerna in njegov opus uvršča v zgodovinski kontekst, kar je za francoske bralce - nepoznavalce - bistvenega pomena.

14. avgust 2013

Pariz - MMC RTV SLO/STA

M. K.

ALJAŽEV STOLP NA TRIGLAVU

Slikovita razglednica z Aljaževim stolpom in

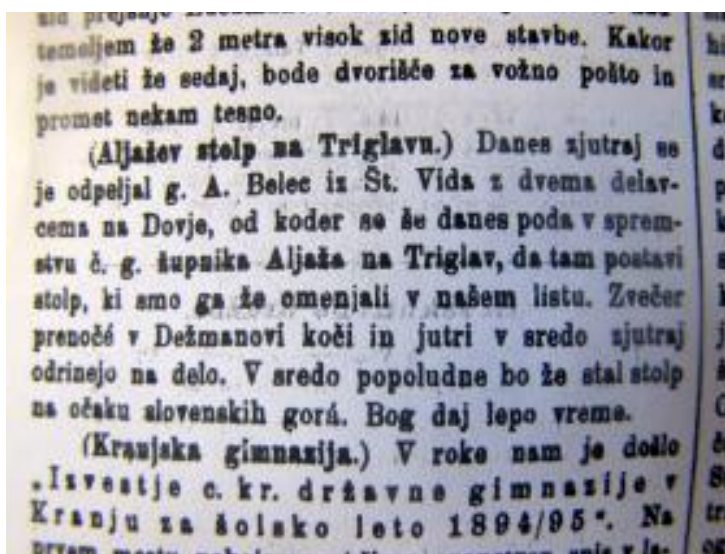

znakom Slovenskega planinskega društva, ki je tudi založilo to kartico.

Sporočilo v Slovincu, ki je

napovedalo odhod šentviških kleparjev na vrh Triglava.

Foto: Arhiv NUK

Da bi virus poezije dosegel čim širši krog ljudi

Začetek Dnevov poezije in vina 21. avgust 2013 Ptuj/Ljubljana - MMC RTV SLO/STA

Letošnji častni gost festivala Dnevi poezije in vina Michel Deguy se za opis poezije spomni Baudelairovih besed. *"Čudovita lastnost poezije niso pobeg in sanje, temveč bistroumen uvid v realnost."*

Parižan Michel Deguy velja za enega najbolj znanih francoskih pesnikov in esejistov. Do zdaj je podpisal več kot petdeset pesniških zbirk, za svoje delo pa med drugim prejel veliko nagrado za poezijo, ki jo podeljuje Francoska akademija. Foto: Matej Pušnik

Francoski pesnik je z drugima častnima gostoma 17. festivala **Yangom Lianom** in **Josipom Ostijem** na literarnem večeru v ljubljanskem Jazz clubu Gajo uvedel letošnje dogajanje. Osrednji del festivala, ki je

dolga leta vabil v Medano, poteka na Ptuju. S posameznimi dogodki festival vseeno ostaja prisoten tudi drugod po Sloveniji. *"Poezija je virus, želimo inficirati čim več ljudi, kar pomeni, da se ne moremo zanimati samo za Ptuj, čeprav je seveda naš epicenter,"* je za Odmeve dejal vodja festivala **Aleš Šteger**.

Vsak kotiček Ptuja zapolnjen z verzom

Festival znova na tradicionalnih branjih in drugih dogodkih predstavlja izbrane pesnike z vsega sveta, v središču pa je letos francoska poezija. Z njenim predstavnikom Deguyjem so se popoldne pogovarjali na Ptuju. Do sobote pa bodo skrite ulice in trge oživiljala številna pesniška branja.

Potekala bodo številna srečanja z več kot 20 sodelujočimi avtorji, ki se bodo predstavili tako na velikih večernih branjih kot tudi na zasebnih branjih v skritih kotičkih mesta ter na Dravi. Branjem bodo sledili koncerti ustvarjalcev, kot so **Manouche**, **Vasko Atanasovski** in **Chris Eckman**.

Kaj pije pesnik in kaj bere vinar?

Letošnji dnevi bodo ob poeziji ponudili tudi okrepljen vinski del programa, saj pripravljajo med drugim Hude pokušnje!, prireditve, kjer se soočita vinar in literat. *"Idealni scenarij je, da bi literat čim več govoril o vinu, vinar pa recimo o tem, kaj rad bere,"* je pred začetkom festivala pojasnil Šteger. Tudi letos je osrednje dogajanje okrepljeno z okroglimi mizami, programom za najmlajše, gledališkimi impro predstavami ter razstavami. Nocoj ob polnoči bodo v Fürstovi hiši odprli tri razstave - sedmih ptujskih umetnikov, šestih mladih umetnic ter razstavo lesorezov **Christiana Thanhäuserja**, ki so nastali po navdihu pesmi Srečka Kosovela.

Tudi letos so pred začetkom festivala napetost dvigovali dogodki pod naslovom Večeri pred Dnevi po drugih krajih, poleg omenjenega večera v Ljubljani so v Novem mestu svoj pesniški performans predstavili štirje katalonski in štirje slovenski pesniki.

M. K., Foto: Matej Pušnik

Osti jarej!

»Osti jarej«, najstarejši znani slovenski zapisani pozdrav ali napitnica oziroma zdravica. Dandanes je pozdrav po okrog 2.500 letih znova aktualen in ga z veseljem ter ponosom uporablja čedalje več mladih Slovencev. Najbolj razširjen je ta staroslovenski

pozdrav v njegovi skrajšani različici »oj!«. Ta se je v zadnjih nekaj letih tako razširil, da mnogi, ki ga uporabljajo v vsakodnevnih stikih z drugimi, niti ne vedo kaj pomeni.

»Osti jarej« je kratek napis na starodavnem vrču za točenje pijač. Najden je bil na današnjem slovenskem ozemlju blizu kraja Škocjan na Krasu, leta 1911. Danes hranijo vrč z napisom »osti jarej« v muzeju v Trstu. Vrč izvira iz obdobja nekaj sto let pred našim štetjem, ko so na področju srednje Evrope živeli naši predniki, ki so v starodavnih zgodovinskih virih imenovani Veneti. Po njih se danes imenujejo slovite Benetke, pokrajina Veneto v današnji Italiji in Venetski zaliv v Jadranskem morju, katerega sestavni del je tudi Tržaški zaliv. Veneti so tudi tisti naši predniki, ki so nam zapustili čudovito Situlo iz Vač, najdeno skoraj v Geometrijskem središču Republike Slovenije - GEOSS oziroma težišču naše današnje države, kateremu so posvečene naslednje besede:

"Slovenka - Slovenec - kjerkoli si:

- tu je tvoj temelj, osnova,

- od tu je tvoje seme - izvor, bistvo,

- tu je tvoje središče,

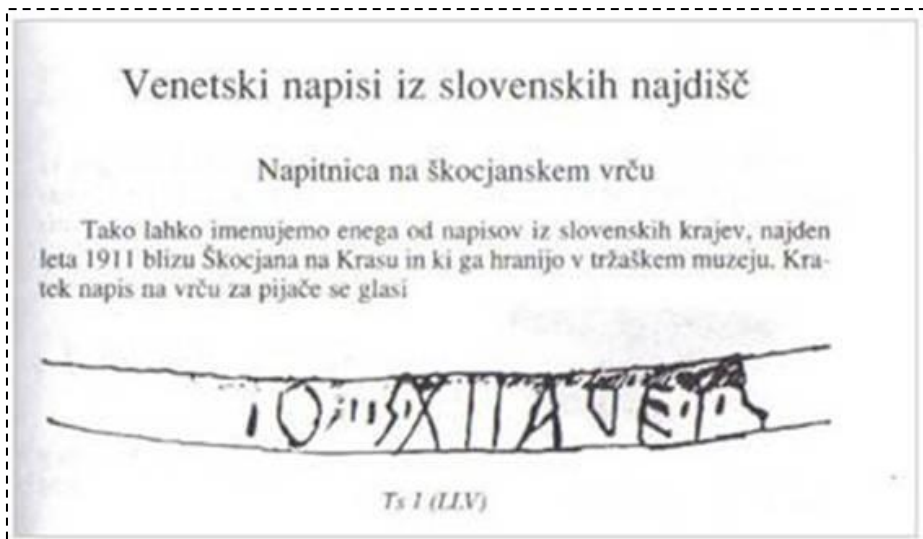
- od tu je tvoja energija, potencia,

- tu je neizčrpen vrelc tvojega bistva."

Natančno enak izvor in pomen ter sporočilo ima tudi staroslovenski ali stari slovenski pozdrav "osti jarej"! Samo dve kratki besedi sporočata neverjetno veliko - ostanite mladi in zdravi! Lahko tudi pomladni ali pomlajeni in močni. Najlepše starodavne pozitivne želje naših prednikov vsebujejo tako energijo, kot tudi potenco, v največji možni meri pa so povezane s skupnim neizčrpnim vrelcem našega bistva.

Napis na Škocjanskem vrču in starodavni pozdrav je sestavljen iz dveh besed - "osti" in "jarej". Osti pomeni seveda skrajšano obliko besede ostani. Še danes uporabljajo v slovenskem kraškem narečju skoraj povsem enako besedo, ki jo izgovarjajo "uosti". Med tem ko torej predstavlja prvi del pozdrava nekoliko skrajšana beseda "ostani", je v drugem delu ravno obratno. Predstavlja ga nekoliko daljša oblika besednega korena "jar" oziroma "jara", ki pomeni mlad, nov in zdrav ali pomladen. Prav tako pomeni beseda jar tudi močan.

Zakaj bi še naprej uporabljali tuje pozdrave, ki našemu staroslovenskemu ne sežejo niti do gležnjev? Čemu torej »adijo« ali pa »serbus«? Prvi pozdrav pomeni »zbogom« v italijanščini, drugi pa »suženj« v latinščini.

Prispevek poslala Olga Budja

Prisrčna zahvala gospodu župniku, Zvonetu Podvinskemu, za njegovih 20 let med nami, švedskimi Slovenci na Švedskem (1993-2013)! Leta tečejo in se ne vračajo. Še enkrat, hvala. Upajmo, da bo še dolgo ostal med nami.

Razlogi za ogorčenje

Družina: 11. 8. 2013 Ivan Štuhec

Po dramatičnem dnevu za Cerkev na Slovenskem, na god sv. Ignacija Lojolskega, lahko z določeno distanco do čustvenih reakcij razmišljamo o racionalnih razlogih za vatikansko potezo, ki je odnesla vrh Cerkve na Slovenskem. O tem, da so v Vatikanu po dveh letih, odkar je izbruhnil finančni škandal, ki je zadeval mariborsko nadškofijo, razpolagali z večino ali z vsemi ustreznimi dokumenti, na osnovi katerih so se lahko odločali, najbrž nihče ne dvomi. Svoje delo je opravila cerkvena komisija v Sloveniji in vatikanska. Posledice so bile pričakovane, tudi o tem nihče ni dvomil znotraj Cerkve. Ne samo v duhu, ampak v slogu odločnosti papeža Frančiška najbrž nihče od prizadetih ni pričakoval, da se bo vse končalo v zavijanju v celofan in s pometanjem pod preprogo. Vendar za nas v lokalni Cerkvi ostaja vrsto odprtih vprašanj. V duhu ustanovitelja jezuitskega reda je v Cerkvi razlikovanje duhov metoda, ki je vredna vsega spoštovanja in ki jo uporabljamo ne samo pri osebno vodenih duhovnih vajah. Torej, zakaj enak ukrep na isti dan za dva nadškofa, ki sta imela popolnoma različno navzočnost in pristojnost v mariborski nadškofiji? Če se enemu lahko očita, da je prisostvoval ključnim odločitvam, ki so pripeljale v finančni polom, je drugi prevzel nadškofijo v zatečenem stanju polomije. Ta okoliščina bi se morala upoštevati!

Oba nadškofa sta izjavila, da se čutita objektivno odgovorna, ne sprejemata pa krivde za nastalo situacijo v celoti nase. Razumljivo, kot nadškofa in koadjutorja z natanko določenimi pooblastili sta objektivno odgovorna. Vendar eden je bil odgovoren v preteklosti, drugi v sedanosti. Za prvega se lahko natančno določi, pri katerih odločitvah je sodeloval in pri katerih ni, drugi je imel nalogo, da polomijo pripelje do takšnega konca, da se bo škofijo razlastilo in postavilo na nove temelje. In sredi tega procesa se je zahteval njegov odstop?! Pričakovali bi lahko, da bo z vatikanske strani za svojo nalogo imel podporo in nasvet. Je pri nasvetih kaj spregledal? Morda! Morda je bil premalo odločen, tako kot vsi pred njim. Iz enega samega razloga, ker je imel pred seboj konkretne ljudi, ne pa samo zakonik cerkvenega prava. In v tem smislu je sledil duhu sedanjega papeža.

Oba nadškofa sta bila na kongregacijah, kjer so jima povedali, za kaj sta odgovorna. Imela sta možnost, da očitane kršitve z argumenti ovržeta. Verjetno sta se potrudila, da ovržeta vse, kar se jima je očitalo po krivem, in da priznata, za kar se čutita soodgovorna. Vsebine te komunikacije verjetno ne bomo poznali prej, kot iz zapuščin po njuni smrti. Vendar del te komunikacije bi si predstavljal, da je tudi način, kako se bo zadeva speljala glede na okoliščine, v katerih je lokalna Cerkev. Če to ni del te komunikacije, potem se lahko samo veselimo napovedane reforme kurije in pometanja po njej. Če pa je to standard komunikacije vatikanskih uradnikov, nas lahko resno skrbi, v kakšni Cerkvi živimo in delamo.

Če k tem vidikom dodamo še nekatere druge okoliščine, se odpira še vrsta vprašanj. Vplivni Slovenci v vatikanskih uradih so poskrbeli za foto termin aktualne slovenske premierke s papežem prej, preden je sploh prišla v stik z najpomembnejšimi evropskimi politikami. Doma pa njena vlada pripravljala novi pogrom nad verskimi skupnostmi in cerkvami. Ker sem pet let živel v Rimu, vem, da tisti, ki so predolgo tam, izgubijo realen stik s slovensko resničnostjo. Očitno so ga izgubili tudi s Cerkvijo na Slovenskem.

Namesto da bi bili naši podporniki in zavezniki, se v luči zadnjih dogodkov kažejo kot naši nasprotniki. Če nič drugega, bi vatikanskim uradnikom morali dopovedati, naj brez rezervnega scenarija ne režejo novih glav v Cerkvi na Slovenskem. Končno so bile vse kadrovske rešitve v zadnjih letih v absolutni pristojnosti Svetega sedeža, ki z več zadnjimi potezami kažejo na to, da niso bile dovolj premišljene. Ob tem je potrebno izpostaviti tudi to, da je popolnoma iracionalno postaviti mariborsko nadškofijo v položaj medvladja v času, ko pogovori z upniki prihajajo v zadnjo fazo. Razumem, da v Rimu nihče ne ve, v kakšni negotovosti živimo v Mariboru, ker nas po tem tudi nihče resno ni vprašal. Prav tako je popolnoma iracionalno postaviti celotno škofovsko konferenco v čas medvladja, ko v deželi vlada birokrati brez koncepta, razen tega, kako državljanke, vernike pa še dodatno, udariti po žepih. A ne samo to, to je čas, ko t. i. akademska levica zahteva redefinicijo svobode veroizpovedi in načela ločitve Cerkve in države. Njena militantna falanga pa že tretji dan po »silni smrti« pred ljubljansko stolnico demonstrira svoje polresnice, laži, ideološke konstrukte in brizga že znano sovraštvo do katoliške Cerkve. Predvsem z namenom, da razvrednoti moralno dejanje obeh nadškofov in ustvarja politični teren za stranko, ki je ukradla pojem družbenega nauka Cerkve in poljskega protikomunističnega odpora: »Solidarnost«.

V ta kontekst lahko postavimo tudi objavo pisma obema odstopljenima nadškofoma s strani nekdanjega ekonomista Krašovca v časopisu Mladina pred nekaj tedni in najavo »ignacijanskih« dogodkov v časopisu Dnevnik na dan D zjutraj. Pri Mladini in Dnevniku najbolj očitno ostaja živa stara udbovska metoda, najprej diskreditacija, nato likvidacija. Če se slovenski klerik poslužuje Mladine za objavo svojih pisem škofom, potem se postavlja vprašanje, komu ta klerik služi in je služil? In če je bolj ali manj stalni vir za Dnevnik nekdo iz vrha Cerkve na Slovenskem ali celo iz Vatikana, se postavlja vprašanje, zakaj izvršuje te protiusluge? Odgovori na ta vprašanja so tudi del očiščenja Cerkve na Slovenskem.

Na vprašanje, ali imajo sivi strici iz Slovenije lovke vse do Vatikana, je odgovor da, tudi na podlagi drugih konkretnih informacij, ki bodo znane morda po smrti avtorja tega komentarja. Večina ljudi je navdušenih nad življenjskim stilom in vodenjem Cerkve pod novim papežem. V duhu skromnosti in ponižnosti sta živela in živita tudi oba mariborska upokojena nadškofa. A tega očitno nihče ne vidi, ne v Sloveniji ne v Rimu. Če bi to kaj veljalo pri mariborski zgodbi, bi se razreševanje obeh zaradi objektivne odgovornosti moralo odvijati vsaj malo drugače, kot se je. Pohlep in slo po moči bi bilo potrebno iskati pri kom drugem kot pri nadškofih Krambergerju, Turnšku in Stresu. *Izbor: ab*

20. švedsko slovenski vzpon na Komno in sedmera jezera

Letos mineva dvajset let, kar se je takratnemu in tudi še sedanjemu dušnemu pastirju Slovencev na Švedskem, g. Zvonetu Podvinskemu, porodila ideja, da bi tudi v času poletnih počitnic vsako leto zbral svoje ovčice in jih popeljal tja, kjer se zemlja približa nebu: v planine. Pa ne kamorkoli, temveč v čudoviti svet slovenskih planin in gora, med neponovljive lepote stvarstva, po besedah g. Zvoneta - v najlepšo katedralo sveta.

Kmalu po začetem poskusu, se je oblikovala pisana družba Slovencev in Švedov, ki ljubijo planinarjenje, lepote narave, veselo druženje in lepo pesem. Jedro te skupine ostaja že dvajset let enako, le tu in tam kdo »stavka«, ali pa se pridruži nov ljubitelj planin. Dolga, dolga je vrsta imen planinskih vrhov, ki so jih osvojili Zvonetovi gorniki širom slovenskih Alp, Karavank, Pohorja, Tolminskega in Posavskega hribovja, Gorjancev....

Tudi letos se nas je zbrala okrog župnika Zvoneta kar triindvajsetglava čredica. Z nami je vsako leto tudi gorski vodnik, Marjan Brezočnik iz Frama pri Mariboru, ki je letos vodil s seboj tudi najmlajša vnučka, osemletnega Timoteja in petletnega Jakoba, ki sta se na pohodu junaško odrezala, pa tudi presenetila z lepim petjem.

Ena gasilska pri Sedmerih jezerih; Pri Slapu Savice; Korenovi pri Sedmerih jezerih

Zbirališče je bila koča pri slapu Savice nad Bohinjem, cilj pa vrh Komne, na 1520 metrih nadmorske višine. Po prisrčnih pozdravih in stiskih rok smo krenili v hrib. Še prej pa smo zmolili jutranjo molitev ter se priporočili Materi Mariji, naj nas pod svojim okriljem varno vodi po gorskih stezah. Opoldan smo prispeli na cilj, koča na Komni. V lepo urejenem planinskem domu nas je prisrčno sprejela gostoljubna ekipa tega doma, katerega sedanja odlična kuharica je že naša stara znanka, Vida Bahč, saj se je pred leti tudi ona udeležila enega od naših pohodov. Po nastanitvi v lepo urejenih sobah, nas je večina krenila še na dodatni popoldanski pohod proti Bogatinskemu sedlu. Ob povratku nas je osvežila krajša ploha.

*Nekje na poti na Komno;
Od slapa Savice*

na Brezje k Mariji, Pomočnici kristjanov, v zahvalo za lepo vandranje

Planinske rožice pri Nemškem Rovtu

Drugi dan pohoda je bil naš cilj Triglavsko jezero in tamkajšnji planinski dom, nato pa zopet povratek v kočo na Komni. Ob varni in ne prenaporni poti, so se vrstili vrtnički s prelepim goskim cvetjem. "Božansko, nebeško, prelepo, pravi planinski raj", so bili vzdihni pohodnikov.

Oba večera je župnik Zvone daroval sveto mašo. Po okusni večerji, se je začelo razlegati ubrano večglasno petje, kateremu so se pridružili tudi vsi ostali planinci, zbrani v veliki izbi koč na Komni. Pred počitkom smo se poslovili s pesmijo "Angelček varuh moj ...". Tudi najmlajša pohodnika, Timotej in Jakob sta se predstavila s svojim programom in korajžno zapela pesem "Bog je z nami...". Nekaj tako lepega še na naših pohodih nismo doživeli. Fantka pa sta po bučnem ploskanju žarela od zadovoljstva in dodala še eno pesmico.

Izredno pristrčno vzdušje je spravilo na pohode tudi tiste, ki so sprva nameravali ostati v koči in čakati v rajskem okolju na pohodnike. Sprva velika zaskrbljenost, nato pa veliko smeha, je bilo na račun razpadajočih se gojzarjev, saj je bilo treba usposobiti kar petim pohodnikom, vključno župniku Zvonetu in malemu Jakobu, čevlje za nadaljni pohod. Še dobro, da se je "čevljar" Marjan znašel in nesrečnikom ovil okrog čevljev toliko lepilnega traku, da so jih le-ti srečno privedli nazaj na izhodišče. Sezona razpadajočih se gojzarjev kaže na to, da so planinci kljub "kilometrini" ali pa kilogramom še vedno v dobri formi in bodo še naprej trgali čevlje, vključno z župnikom Zvonetom.

Tretji in zadnji dan pohoda je že po tradiciji namenjena zahvalni maši, ki je bila tudi letos na Brezjah pri naši Mariji pomagaj, ki nas že tolika leta spremlja in varuje na - včasih tudi nevarnih - poteh.

Poseben spomin je veljal našemu nepozabnemu prijatelju, sopotniku, včasih tudi vodniku, neštetokrat pa gostitelju in dobrotniku v Kovorju pri Trziču in v Oazi miru na Ljubelju - g. Vladu Pečniku. Še vedno ne moremo dojeti, da ga ne bo več med nami na planinskih poteh. A tolaži nas vera, da nas čaka v planinah, kakršnih oko ni videlo...

Sopotnika pohoda Milan Cizl in Danica Dyllong

AKTUALNO

AKTUELLT

”GRE ZA SLOVENIJO”

16.6.2013, Janez Juhant

Jože Pučnik je na dan izida plebiscita zaklical: »Jugoslavije ni več. Gre za Slovenijo.«

Ob obsodbi Črnkoviča, Janše in Krkoviča se je spet pokazalo, kako daleč smo še do Slovenije kot očiščene in vsestransko, tudi pravno urejene države, o kakršni smo sanjali in za katero smo se zavzemali in jo je v veliki meri soustvarjal predvsem Janez Janša kot takratni obrambni minister. A s tem je postal tarča tistih, ki jim je vzel državo, bivših komunistov in jugoslovenarjev, ki mu nikoli niso odpustili, da se nam je posrečila država. Tako je vsaj za Slovence postal utelešenje osamosvojitve, saj kot eden redkih, poleg Jožeta Pučnika, v tem projektu ostaja konsistenten in zastopa v vseh svojih političnih prizadevanjih strategijo osamosvojitve in ureditve delovanja demokratične Slovenije. Razumljivo, da je ostal trn v peti omenjenim nasprotnikom samostojne in demokratične Slovenije, bolj presenetljivo pa je, da Slovenci nasedajo medijskemu pritisku in sovraštvu, ki ga sejejo tisti, ki so pravzaprav tej državi zase vzeli mnogo in na načine, ki jih poznamo iz polpreteklosti, ki smo jo ob osamosvojitvi hoteli enkrat za vselej zapustiti.

Razumljiva je prizadetost, ki je ob obsodbi sodišča navdajala Toneta Krkoviča, ki je v prvih vrstah zastavil svoje življenje za to državo. Kot posmeh vsem prizadevanjem v gospodarstvu je lahko s prizadetostjo komentiral obsodbo Ivan Črnkovič, sposoben in zavzet vodilni delavec, ki je razumel obsodbo tudi kot posmeh slovenski poslovnosti. Skratka tukaj ne gre za tri ljudi, gre za temelje te države, ki jih je politikantstvo, povezano z bivšimi omrežji, uspelo narediti za farso v posmeh vsemu, kar nam je v tej državi še sveto. A ti hočejo ravno te temelje poteptati, da bi legitimirali tisto, kar smo hoteli z osamosvojitvijo zapustiti. Za ljudi, ki ne vidijo naključij, ko gre za ostanke bivšega režima, trenutek obsodbe v razmerah, ko so na oblasti sile, ki utelešajo te povezave, ni presenečenje, saj nam vladajo politiki, ki so nasprotovali osamosvojitvi. Večina od njih pa načrtno prek novinarjev in drugih svojih vzvodov seje družbeno zmedo in tudi državljane usmerja in hujska po mili volji.

V tej zmedi se pri nas mirno sprehajajo tisti, ki so nam pokradli in odtujili naše premoženje, zavozili gospodarstvo in naredili ne le iz politike, pač pa tudi iz vseh

drugih vej oblasti poligon preigravanja, da se sprašujemo, ali ne živimo v nekem, nam tujem svetu. Ali se ne »tepta ubožca«, ko eni »z nasiljem in zatiranjem kopičijo zaklade v svojih hišah«, a veljajo za junake televizijskih šovov in so jim celo delili nagrade, »pravo (pa se) spreminja v pelin in pravičnost (se) meče ob tla«, rečeno s prerokom Amosom. Omrežje zasvaja s sovraštvom do vrednot in izročil Slovenije, omamlja z mamili, dnevnopolitičnim pišmeuhovstvom in vseenakostjo vsega. Tudi ta proces je pokazalo tega, saj je tudi naše sodstvo – na kar opozarjajo resni zaskrbljeni domači in tuji strokovnjaki in politiki – del te družbene »vseenosti« in omreženosti s polpreteklostjo, preko katere se sistematično širi nered in jemlje upanje poštenim in dobronamernim državljanom in politikom. Zato je v očeh neomreženih strokovnjakov ta sodba in vse z njo povezano – in historiat potrjuje, da ni šlo le za pravni, pač pa širokopotezni družbenopolitični »projekt« – posmeh pravne države. Tega ne delijo le tisti »strokovnjaki«, ki ne morejo skriti omrežne povezanosti in se na vseh koncih upirajo uveljavljanju demokracije in pravne države, a hkrati drugim očitajo, da se nepoklicno vmešavajo v pravne posle, čeprav jih sami po svoji meri stalno komentirajo po medijih. Ta vsestranski družbeni samomor spremljamo že od osamosvojitve in človek težko razume odgovornost tistih, ki imajo otroke, pa jih puščajo odraščati v takem svetu. A očitno tudi starši niso več to, kar naj bi bili, zato jim bodo otroci, žal prepozno, iz sveta brezupne prihodnosti brali zagrenjene levite.

Kot pri preostalih zadevah so tudi pri režiranju tega dolgotrajnega procesa botrovali novinarji in politiki, ki že vseskozi sodelujejo pri maltretiranju prvaka SDS. Koliko strani postkomunističnega časopisja so napolnile »povezave« in »indici« ter insinuacije, ki so zasvajale slovensko javnost. Le pri nas lahko novinarka napiše tiskovno sporočilo sodnici za javnost. In kako naj si razlagamo primerjavo obsodbe Janše z obsodbami Berlusconija ali Sanaderja, ko je razlika očitna? Je to del scenarijev nacionalne TV, ali pa spodrslijaj novinarka? In koliko je bilo že takih spodrslijajev na različnih ravneh, zato smo z državo zabredli tako globoko in tudi s to razsodbo dobili nasprotno, kar naj nam zagotavlja pravna država. Dosegli smo kritični rob slovenskega tranzicijskega vseenovstva in še več: na glavo se postavljajo pravna in demokratična izročila, saj tisti, ki so tej družbi odtujili premoženje, svobodno hodijo po deželi, medtem ko so nedolžni obsojeni, kot je dejal Ivan Črnkovič. Ali ni to odsev pomanjkanja osnovne človeške kulture in spoštovanja človekovega dostojanstva? Ali bo moral Jože Pučnik kot kralj Matjaž vstati in znova zaklicati: »Za Slovenijo gre!«?

E-tednik Družina, št. 24/62

Športne aktivnosti, ki Letos prvič potekajo v Sloveniji

Košarka (Spodaj najdete pomembne naslove) Najpomembnejše košarkarsko prvenstvo, ki ga vsaki dve leti pripravijo v Evropi, bo tokrat prvič potekalo v Sloveniji. Ekipe iz **24 evropskih** držav se bodo za naslov prvaka stare celine borile med **4. in 22. septembrom 2013**. V mesecu, ko je v Sloveniji praviloma še toplo in suho vreme, lahko ogled številnih znamenitosti naše države združite z udeležbo na vrhunskih dvobojih. Gostitelji prvenstva, ki bo potekalo v [Ljubljani](#), [Celju](#), [Kopru](#) in na [Jesenicah](#), zagotavljajo odlično **navijaško**

vzdušje na tribunah in obilico spremljevalnih **prireditev** ter **aktivnosti** pred košarkarskimi tekmami in po njih.

Uredite si vaše izhodišče Glede na to, v katerem mestu se bodo v uvodnem delu prvenstva odvijali dvoboji ekipe, za katero navijate, si lahko uredite [namestitev](#) in ogled okolice. A ne pozabite: tudi, če bo »vaša« ekipa gostovala na [Gorenjskem](#), v enem dnevu ni težko obiskati denimo [Savinjske](#), ali pa se z [Obalno - kraške](#) odpeljati v [Jugovzhodno Slovenijo](#). Velja spomniti, da je zaradi pričakovanega velikega obiska, priporočljivo namestitev rezervirati pred prihodom. To pravzaprav lahko storite že zdaj, saj je [razpored tekem](#) znan.

Izločilni dvoboji Še zlasti priporočljivo si je pravočasno urediti namestitev, v kolikor nameravate obiskati tudi drugi del prvenstva, kamor se bo uvrstilo 12 moštev, razdeljenih v dve skupini. Tekme drugega dela ter vsi izločilni dvoboji se bodo od 11. septembra odvijali v **Ljubljanski dvorani Stožice**, ki sprejme skoraj 12.500 obiskovalcev. Živahno navijanje in polne tribune pričakujte na vseh tekmah, kjer bo vsekakor ustrezno poskrbljeno za varnost. Med te ukrepe vsekakor sodi tudi **prepoved prodaje in vnosa alkoholnih pijač** na košarkarske tekme. A po razburljivi tekmi boste lahko v navijaških družbah, kakor pravimo v Sloveniji - »po pameti« - rajali v številnih **gostinskih lokalih** slovenskega glavnega mesta.

Čutim košarko – I feel basketball Ogleđ košarkarske tekme evropskega prvenstva 2013 v Sloveniji utegne biti za vas nepozaben dogodek. Dovolite si, da se vašega srca dotakne uigrano delo košarkarskih moštev pod vodstvom vrhunskih strategov. Občutite košarko, saj je v vsakem od vas del košarkarskega srca. **Navijaški paketi s prenočišči in vstopnicami** so na voljo na www.palma-travel.eu. Sledite Evropskemu košarkarskemu prvenstvu na: www.eurobasket2013.org www.twitter.com/EuroBasket
www.fb.com/EuroBasket2013.com www.twitter.com/lipko2013

Prispevek: Alojz Macuh

PONUDBA ZA JEZIKOVNI POUK / ERBJUDANDE TILL SPRÅKKURSER

Vaš elektronski naslov mi je posredovalo Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije v Ljubljani. Zanimam se za brezplačno poučevanje angleškega in francoskega jezika na Švedskem živečim Slovencem. Sem upokojena, samska stara sem 65 let in iščem izziv, da bi svoje izkušnje posredovala drugim. Tudi v Sloveniji poučujem oba jezika brezplačno. V kolikor vas moja ponudba zanima, vas vljudno naprošam za odgovor.

S spoštovanjem

Valerija Strežek <valerija.strezek@kabelnet.net>

Hej! Det kom ett erbjudande från Slovenien idag av en lärarinna, Valerija Strezek, som skulle vilja undervisa i Sverige och dela med sig av sina kunskaper i engelska, franska och slovenska. Hon är villig att göra det gratis, utan att ta betalt för sina tjänster. Om ni har någon som vill läsa något av dessa språk, ni själva eller era barn, bekanta, vänner osv. meddela mig och då tar vi reda på lite mer om det hela. Ha det bra. Hälsningar, A Budja

Potrebujete prevajalca?

Prevajam med angleščino, slovenščino in švedščino. V pomoč sem lahko pri vsaj še petih drugih jezikih.

Rado Omota

Omota Consulting

Telefon: 08-29 32 51, 070-511 20 90

E-pošta:
rado.omota@gmail.com

Spletna stran (v angleščini):
<http://rado.translatorscafe.com/>

PG SLOVENSKIH DRUŠTEV NA ŠVEDSKEM

Planika, Malmö - 779597 – 4 **Slovensko društvo, Stockholm – 653438 – 2**
France Prešeren, Göteborg – 725261 – 2 **Ivan Cankar, Halmstad – 643759 – 4**
Slovenija, Olofström – 732365 -2 **Orfeum, Landskrona – 10 15 53 – 6**
Slovenski Dom, Göteborg – 1503562 – 9 **Slovenija, Eskilstuna – 822146 – 7**
Simon Gregorčič, Köping nima PG, naslov društva je A. Macuh, Husta 1, 73197
Köping. Slovensko-Švedsko društvo, Helsingborg nima PG, kontakti Darko Berginc,
blagajnik.

Slovenska Zveza – 721877 – 9

RODNA GRUDA na svetovnem spletu

Pozdravljen! Revija Rodna gruda še vedno obstaja, ampak samo na spletni strani. Torej ne na papirju kakor je to bilo svoj čas. To sporočilo sem dobil junija meseca od g. Janje Lakner, ko me je prosila za nekaj slik iz našega arhiva in to o dejavnostih v zadnem času v našem društvu Planika. Vsekakor sem ji poslal nekaj slik, tudi od našega letošnjega piknika. Janja dela skupaj z Boštjanom Anžinom za RTVSLO, ki imata sedež v Berlinu. Istočasno pa dela Janja tudi za Rodno grudo. Revija izhaja vsak mesec. V kolikor vas zanima, jo najdete pod naslovom: www.rodnagruda.si. Pod iskalnikom "najdi" pa lahko najdete časopise za vsak mesec in seveda razne članke o drugih društvih po svetu.

Spodaj v dopisu od Janje je v povezavi naslov članka, ki opisuje nekaj o našem društvu Planika ob času njihovega sodelovanja na Euroviziji v Malmöju. Upam da vam uspe dobiti povezavo. Sporočite obstoj Rodne grude naprej svojim znancem. www.rodnagruda.si/aktualno/2013070409221339

Lep pozdrav in lepo se imejte! Jože Myndel

"Zdaj ni čas za ideologijo"

Odlomek iz intervjuja: Novinar DELA Boštjan Videmšek

Videmšek je dejal, da je za uspešnost revolucije ključno obdobje po njej. 'Etika. Človekove pravice. Vladavina prava. Če sledijo povojni poboji in nekateri revolucionarji postanejo "bolj enakovredni" od drugih, je hitro vsega konec.' Foto: MMC RTV SLO

Veliko vprašanj se je nanašalo tudi na njegov pogled na slovenske razmere, usodo protestniškega gibanja in prihodnost države. "Še kako res je, da je levica v riti. In tja je zlezla sama. Levico ubija diktatura malih razlik. Pri nas in tudi drugod po Evropi. Tisto, kar pri nas velja za levico, je dejansko skrajna sredina. A osebno mislim, da zdaj ni čas za ideologijo. Potrebujemo več humanizma in manj politike. Slovensko vstajništvo je v embrionalni fazi. Ko bo pri nas 'socialno' počilo, bo drugače. Za zdaj pa ne vidim nikakršnih nastavkov za učinkovito reševanje družbe, ekonomije ..." je dejal in nadaljeval: "Ko bodo protesti večinoma socialni in ne politični, bo drugače. Kot že večkrat rečeno - ko bomo jedli drek, bomo tudi resno protestirali." In še: "Absolutno se strinjam, da smo (bili) privilegieriana družba. Da smo (bili) po kvaliteti življenja v samem svetovnem vrhu. In da je zgodba o pridnih in delovnih Slovencih iluzija. Nekdo je pred kratkim nekje dejal, da kogar koli v Sloveniji pokliče, ima ta vedno čas za kavo. To pove vse. A revščina se v Sloveniji skriva za štirimi zidovi. V tesnobi, sramu, osami. Se opravičujem, ampak optimizem je skoraj metafizičen pojem: prijetna laž. Analgetik. Življenje, kot smo ga poznali, hitro izginja." Beseda je nanesla tudi na bolj vsakdanje teme. Tako je bralcem razkril, da se najbolj prijetno počuti tam, "kjer so mir, išina, prazen prostor, čas", in da bi živel v Patagoniji, Kranjski Gori, na Cresu, Islandiji, v Barceloni, italijanskih Dolomitih ...

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel in državni

sekretar dr. Boris Jesih sta se 14. avgusta 2013 srečala z ameriško senatorko slovenskega rodu Amy Klobuchar, ki se je nahajala na zasebnem obisku v Sloveniji. Sogovorniki so se v neformalnem pogovoru dotaknili tudi možnosti krepitve gospodarskega sodelovanja med državama.

Državni sekretar dr. Boris Jesih je nagovoril udeležence Druge Avsenikove glasbene delavnice za harmonikarje in druge glasbenike iz izseljenstva in jim tudi podelil priznanja. Ta je potekala od 19. do 23. avgusta 2013, udeleženci pa so ob koncu pokazali svoje znanje na skupnem koncertu v četrtek, 22. avgusta. Letošnja delavnica je potekala v sklopu tradicionalne mednarodne Avsenikove glasbene delavnice, ki se je udeležujejo glasbeniki iz različnih držav Evrope in sveta. Letošnjemu dogodku je poseben pečat dalo praznovanje 60-letnice Avsenikove glasbe.

Na seminarju v Glasbeni šoli Avsenik je bilo enajst izseljencev: dva iz Argentine, trije iz Kanade in šest iz Srbije, točneje iz Novega Sada. Izpopolnili so se v igranju harmonike in drugih inštrumentov ter spoznali Avsenikov stil in tehniko igranja oziroma njegovo glasbo. Delavnica je bila seveda priložnost za spletnje številnih prijateljskih vezi z glasbenimi »kolegi« iz drugih držav, na novo pridobljeno znanje bodo lahko pokazali v svoji domači sredini in drugod ter svoje izkušnje prenesli tudi na druge.

Radio Ognjišče

94 let priključitve Prekmurja h Kraljevini Slovencev, Hrvatov in Srbov (1919)

17. avgusta 1919 so se Prekmurci po dolgih stoletjih pod tujimi vladarji priključili preostali Sloveniji.

V občini Črenšovci so že osmič zapored dostojanstveno proslavili praznik združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, sproča Jožef Horvat na Facebook-u, kjer je vzeta tudi tale zgornja fotografija iz Črenšovec.

Geografska oblika: **Republika**
Prekmurje »na kokošji glavi«

SLOVENIJA, s pokrajino

Narodno zavest v Prekmurju je na prelomu iz 19. v 20. stoletje začela dvigati skupina katoliških duhovnikov, ki so se zbirali okoli Frana Ivanocija. Prvič so tu slovensko zastavo razvili šele 1897, in sicer na novi maši Ivanocyjevega sodelavca Jožefa Klekla na Tišini.

Sestavili so politični program, ki je poudarjal pomen vere v zasebnem in javnem življenju, verski pouk v materinščini in zahteval lokalne časopise v njej. V programu je bila vključena tudi zahteva po železniški povezavi s sosednjimi pokrajinami, zmanjšanju carin in regulaciji Mure. Klekl je ne le na Ogrskem, temveč tudi v Sloveniji hotel avtonomijo za Prekmurje. Širili so knjige Mohorjeve družbe, še vedno pa so izdajali tudi časopise in knjige v domačem slovenskem jeziku. Prava jezikovna in kulturna enotnost z vsemi Slovenci je dejansko začela nastajati šele po prvi svetovni vojni. V Prekmurju vlada dvojezičnost že od nekdaj, zato tudi lokalno narečje vsebuje mnogo madžarskih izposojenk in obratno ter ima tudi fonem več kot knjižna slovenščina.

Članek povzet iz Wikipedia-media; ab

Raziskovalka totalitarizmov

Kot direktorica Študijskega centra za narodno spravo si od leta 2008 prizadeva, da bi slovenska družba svojo prihodnost videla v kulturi spominjanja.

»Pozabiti 'temne plati meseca' in krvavih zgodb iz časov povojnega sistematičnega uničevanja človeških bitij /.../ ni mogoče. Tudi ignorirati se jih ne da! Dostojen odnos zahteva predvsem elementarno sočutje, ki mu rečemo spoštovanje človeškega dostojanstva. In prav zanj gre. Za človeka, vsakega od njih, ki ležijo v Hudi jami in vseh naših

'hudih jamah' po slovenskem ozemlju ...« Besede so iz pozdravnega nagovora dr. Andreje Valič Zver, naslovljene pa so bile na udeležence znanstvenega posveta, ki so ga v torek, 5. marca, v spomin na četrto obletnico vstopa v Hudo jamo (3. marca 2009) priredili Arhiv Republike Slovenije, komisiji za grobišča in popravo krivic ter Študijski center za narodno spravo, kjer dr. Valičeva prav ta čas nastopa drugi petletni direktorski mandat.

Pod njenim vodstvom se je študijski center od leta 2008 uveljavil kot ena osrednjih ustanov za sistematično proučevanje vseh totalitarizmov, ki so prizadeli slovenski prostor. V ta namen center zbira dokumente in spomine prič, objavlja raziskave in zbrana pričevanja, prireja strokovne posvete, oblikuje programe, s katerimi vstopa v vzgojno-izobraževalne ustanove, tke široko mrežo mednarodnih povezav, v kateri sodeluje s sorodnimi raziskovalnimi, pa tudi predstavniškimi ustanovami, kot so Evropska komisija, Evropski parlament, Evropski svet ...

Pot do uveljavitve centra v tujini je bila pravzaprav precej lažja kot doma, kjer so njegovi sodelavci že od vsega začetka dobivali nemalo polen pod noge. Marsikomu iz »stroke« in politike namreč ni bilo po godu, da je bila sploh vzpostavljena ustanova, ki se je posvetila zlasti zamolčanim temam, povezanim s komunističnim totalitarnim poglavjem narodove preteklosti. Zvrstili so se očitki o »spreminjanju zgodovine«, ki v tej ali oni obliki – tudi skozi nedostojne pritiske levičarskih medijev – še vedno letijo po javnem prostoru.

A takšni očitki o »revizionizmu« so za doktorico novejšje zgodovine (lani je doktorirala z razpravo o vlogi Demosa v procesu slovenske osamosvojitve in demokratizacije), pravzaprav potrditev prave usmeritve centra, kajti bistvo zgodovinskega raziskovanja je, da na temelju novih virov, ki se nenehno pojavljajo, ugotavlja nova zgodovinska dejstva. Ta pa niso sama sebi namen. Ravnanje dr. Valičeve je šlo vedno v smeri, da bi, kot razodeva tudi uvodni navedek, na podlagi novih dejstev nekulturo ignorance, s katero bi nekateri želeli zaloputniti vrata za nerazščiščeno preteklostjo, nadomestili s kulturo spominjanja, v kateri v središče pozornosti vstopa žrtev s svojo zgodbo trpljenja in krivic, ki so jih množično povzročali totalitarizmi.

Žal pa so žrtve pogosto še vedno v primežu strahu, ki se je zaradi radikalnih posegov komunistične oblasti v usodo posameznika tako globoko ugnezdil, da »mnogim še danes jemlje pogum, da bi spregovorili o težkih življenjskih izkušnjah iz polpretekle zgodovine«, kot je dejala na posvetu ob obletnici Hude jame. Tudi zato si na vseh ravneh prizadeva, da bi v Sloveniji izstopili iz »kraljestva senc« in vzpostavili razmere, ki bi hromeči strah razgradile in omogočile ustvarjalni spraven proces z njegovimi simbolnimi, pravnimi, političnimi, znanstvenoraziskovalnimi in izobraževalnimi prvinami.

Bogomir Štefanič ml.

Najdražja hrana na Danskem, najcenejša na Poljskem

V Sloveniji hrana tri odstotke pod povprečjem 27-erice 22. junij 2013 Luxembourg - MMC RTV SLO/STA

Najdražja hrana v Evropski uniji je znova na Danskem, medtem ko Poljska ostaja najcenejša, ugotavlja evropski statistični urad Eurostat. Slovenija je tik pod povprečjem EU-ja.

Za košarico primerljivih živil in brezalkoholnih pijač je bilo treba lani v najdražji članici Evropske unije odšteti več kot dvakrat toliko kot v najcenejši.

Cene hrane na Danskem so lani za 43 odstotkov presegale evropsko povprečje. Danski so sledili Švedska (24 odstotkov nad povprečjem EU-ja), Avstrija (20 odstotkov nad povprečjem), Finska (19 odstotkov nad povprečjem), Irska (18 odstotkov nad povprečjem) in Luksemburg (16 odstotkov nad povprečjem).

Kruh in žitarice so bili najdražji na Danskem (59 odstotkov nad povprečjem), meso na Danskem in v Avstriji (32 odstotkov nad povprečjem), mleko, sir in jajca pa v Grčiji (32 odstotkov nad povprečjem).

Najcenejši Poljski, kjer so bile cene hrane lani 39 odstotkov pod povprečjem, sledijo Romunija (33 odstotkov pod povprečjem EU-ja), Bolgarija (32 odstotkov pod povprečjem EU-ja) in Litva (23 odstotkov pod povprečjem EU-ja).

Slovenske cene tik pod povprečjem

Kruh in žitarice so bili najcenejši v Bolgariji (43 odstotkov pod povprečjem), medtem ko so bili meso ter mleko, sir in jajca najcenejši na Poljskem (meso 45 odstotkov pod povprečjem, mleko, sir in jajca pa 37 odstotkov pod povprečjem).

V Sloveniji so bile cene hrane tri odstotke pod povprečjem sedemindvajseterice. Za odstotek višje od povprečja so bile cene kruha in žitaric ter mleka, sira in jajc, medtem ko je bila cena mesa sedem odstotkov pod povprečjem EU-ja.

Najdražji alkohol na Finskem

Eurostat je pregledal tudi cene alkoholnih pijač in tobaka. Najdražji alkohol so lani pili na Finskem (75 odstotkov nad povprečjem), Irskem (62 odstotkov nad povprečjem) in Švedskem (61 odstotkov nad povprečjem), najceneje pa so ga ponujale Bolgarija (33 odstotkov pod povprečjem), Romunija (25 odstotkov pod povprečjem) in Madžarska (21 odstotkov pod povprečjem).

Tobak je bil najdražji na Irskem (99 odstotkov nad povprečjem), v Veliki Britaniji (94 odstotkov nad povprečjem) in na Švedskem (32 odstotkov nad povprečjem), najcenejši pa na Madžarskem (48 odstotkov pod povprečjem), v Litvi (45 odstotkov pod povprečjem) in v Bolgariji (43 odstotkov pod povprečjem).

V Sloveniji so se cene alkohola lani gibale odstotek nad povprečjem EU-ja, medtem ko je bila cena tobaka 33 odstotkov pod povprečjem EU-ja.

T. G.

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige

Box 237, 261 23 LANDSKRONA

Predsednik: Alojz Macuh; slovenska.riksforbundet@gmail.com**NASLOVI - ADRESSER****KK SLOVENIJA**

c/o Rudolf Uršič
Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49
rudolf.ursic@globalnet.net

IVAN CANKAR

Preds. Ivan Zbasnik 035 2112 94
Meteorv 17, 302 35 Halmstad
il.zbasnik@netatonce.net
mobil 0706 620 232

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7
731 32 Köping
Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44
aa.macuh@gmail.com

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10
293 34 Olofström
Preds.: Janez Rampre
janez.rampre@oktv.se

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Jože Zupančič, 031-98 19 37
marianne.ratajc@bygggnads.se

SLOVENSKA AMBASADA (sept.2012)

Amaliegade 6, 2. floor
1256 Copenhagen K, Denmark
Telefon: 0045 33 73 01 20, 0045 33 73 01 22
Faks: 0045 33 15 06 07
e-pošta: vkh@gov.si urad.slovinci@gov.si

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271
402 25 Göteborg
Lado Lomšek, 031-46 26 87 SKD
ladolomsek2@gmail.com

Slovensko društvo PLANIKA

V:a Hindbyvägen 1
214 58 Malmö
Ivanka Franceus, 040-49 43 85
ivankafranseus@hotmail.com

SLOV. DRUŠTVO STHLM

BOX 832, 101 36 Stockholm
Vika Lindblad 08 897496 - 0707800920
vikilindblad@gmail.com

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM c/o Bencek-

Budja, Hantverkarg 50
261 52 Landskrona
A. Budja, 0418-269 26
budja@bredband.net

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

Darko Berginc; Kadettg 30 D
254 55 Helsingborg
Blagajnik: 042-156 188

DRUŠTVO ARENA Brantaforsv 10
372 50 Kallinge Tel.: 0457-20840/ 103 80

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 031711 54 21
Zvone.podvinski@rkc.si

Tisk / Tryck: JASK AB, Landskrona, 0418-44 83 00

Lepe jesenske dni želi svojim bratcem uredništvo
Slovenskega GLASILA! OSTI JAREJ!

